

BEAUMARCHAIS

SEVILLA BERBERİ
VEYA NAFİLE TEDBİR

HASAN ALİ YÜCEL KLASİKLER DİZİSİ

FRANSIZCA ASLINDAN ÇEVİREN: BERNA GÜNEN

Genel Yayın: 4420

Hümanizma ruhunun ilk anlayış ve duyuş merhalesi, insan varlığının en müşahhas şekilde ifadesi olan sanat eserlerinin benimsenmesiyle başlar. Sanat şubeleri içinde edebiyat, bu ifadenin zihin unsurları en zengin olanıdır. Bunun içindir ki bir milletin, diğer milletler edebiyatını kendi dilinde, daha doğrusu kendi idrakinde tekrar etmesi; zekâ ve anlama kudretini o eserler nispetinde artırması, canlandırması ve yeniden yaratmasıdır. İşte tercüme faaliyetini, biz, bu bakımdan ehemmiyetli ve medeniyet dâvamız için müessir bellemekteyiz. Zekâsının her cephesini bu türlü eserlerin her türlüsüne tevcih edebilmiş milletlerde düşüncenin en silinmez vasıtası olan yazı ve onun mimarisi demek olan edebiyat, bütün kütlenin ruhuna kadar işliyen ve sinen bir tesire sahiptir. Bu tesirdeki fert ve cemiyet ittisali, zamanda ve mekânda bütün hudutları delip aşacak bir sağlamlık ve yaygınlığı gösterir. Hangi milletin kütüphanesi bu yönden zenginse o millet, medeniyet âleminde daha yüksek bir idrak seviyesinde demektir. Bu itibarla tercüme hareketini sistemli ve dikkatli bir surette idare etmek, Türk irfanının en önemli bir cephesini kuvvetlendirmek, onun genişlemesine, ilerlemesine hizmet etmektir. Bu yolda bilgi ve emeklerini esirgemiyen Türk münevverlerine şükranla duyuluyum. Onların himmetleri ile beş sene içinde, hiç değilse, devlet eli ile yüz ciltlik, hususi teşebbüslerin gayreti ve gene devletin yardımı ile, onun dört beş misli fazla olmak üzere zengin bir tercüme kütüphanemiz olacaktır. Bilhassa Türk dilinin, bu emeklerden elde edeceği büyük faydayı düşünüp de şimdiden tercüme faaliyetine yakın ilgi ve sevgi duymamak, hiçbir Türk okuru için mümkün olamayacaktır.

23 Haziran 1941

Maarif Vekili

Hasan Âli Yücel

HASAN ÂLÎ YÜCEL KLASİKLER DİZİSİ

BEAUMARCHAIS
SEVILLA BERBERİ VEYA NAFİLE TEDBİR

ÖZGÜN ADI
L.E. BARBIER DE SÉVILLE, OU LA PRÉCAUTION INUTILE (1782)

FRANSIZCA ASLINDAN ÇEVİREN
BERNA GÜNEN

© TÜRKİYE İŞ BANKASI KÜLTÜR YAYINLARI, 2017
Sertifika No: 40077

EDITÖR
HANDE KOÇAK CİMİTOĞLU

GÖRSEL YÖNETMEN
BİROL BAYRAM

DÜZELTİ
MUSTAFA AYDIN

GRAFİK TASARIM VE UYGULAMA
TÜRKİYE İŞ BANKASI KÜLTÜR YAYINLARI

1. BASIM, ŞUBAT 2019, İSTANBUL

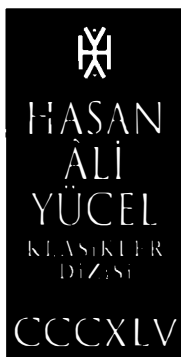
ISBN 978-605-295-739-4 (CİLTLİ)
ISBN 978-605-295-737-0 (KARTON KAPAKLI)

BASKI
UMUT KAĞITÇILIK SANAYİ VE TİCARET LTD. ŞTİ.
KERESTECİLER SİTESİ FATİH CADDESİ YÜKSEK SOKAK NO: 11/1 MERTER
GÜNGÖREN İSTANBUL

Tel: (0212) 637 04 11 Faks: (0212) 637 37 03
Sertifika No: 22826

Bu kitabın tüm yayın hakları saklıdır.
Tanıtım amacıyla, kaynak göstermek şartıyla yapılacak kısa alıntılar dışında
gerek metin, gerek görsel malzeme yayınevinden izin alınmadan hiçbir yolla
çoğaltılamaz, yayımlanamaz ve dağıtılamaz.

TÜRKİYE İŞ BANKASI KÜLTÜR YAYINLARI
İSTİKLAL CADDESİ, MEŞELİK SOKAK NO: 2/4 BEYOĞLU 34433 İSTANBUL
Tel. (0212) 252 39 91
Faks (0212) 252 39 95
www.iskulttur.com.tr

BEAUMARCHAIS

SEVILLA BERBERİ
VEYA NAFİLE TEDBİR

FRANSIZCA ASLINDAN ÇEVİREN:
BERNA GÜNEŞ

TÜRKİYE BANKASI
Kültür Yayınları

Kişiler

(Oyuncuların kıyafetleri eski İspanyol tarzı olmalıdır.)

- KONT** Kont Almaguiva, İspanyol asilzadesi, Rosine'in meçhul âşığı. I. Perde'de saten iç yelek ve kısa pantolon (giyer). Üstünde kahverengi dö-kümlü bir pelerin veya İspanyol harmanisi, etrafına renkli bir kurdele sarılmış, siperleri düşük siyah bir şapka. II. Perde'de süvari üni-forması, bıyıklar ve botlar. III. Perde'de müzik öğretmeni kılığında. Kıvrıcık saçlar, boyunda büyük fırfırlı bir yaka, iç yelek, kısa panto-lon, uzun çorap ve rahip pelerini. IV. Perde'de gösterişli peleriniyle İspanyol tarzı görkemli bir kıyafet ve bütün bunları örten kahverengi geniş bir pelerin.
- BARTHOLO** Hekim, Rosine'in vâsisi. Siyah, kısa, düğmeli bir kıyafet, büyük bir peruk, yukarı kıvrılmış fırfırlı yaka ve kollar, siyah bir kuşak. Evden çıkacağı zamanlarda uzun, ateş kırmızısı bir pelerin.
- ROSINE** Soylu genç bir kız. Bartholo'nun vesayeti al-tında. İspanyol kıyafetli.

FIGARO Sevilla berberi. İspanyol kıyafetleri içinde bir köy delikanlısı. Başında saç filesi, etrafına renkli bir kurdele sarılmış beyaz bir şapka. Boynunda gevşek bağlanmış ipek fular, düğmeleri ve ilikleri gümüş rengi, saten iç yelek ve kısa pantolon, geniş, ipek bir kuşak, bacaklarından aşağıya sarkan püsküllü diz bağları, yakası iç yeleğin rengiyle aynı, çarpıcı renkte bir ceket, beyaz uzun çorap, gri ayakkabılar.

DON BAZILE Orgcu, Rosine'in şan öğretmeni. Siperleri düşük siyah bir şapka, fırfırlı yakası ve kolları olmayan bir cübbe ve uzun pelerin.

LA JEUNESSE¹ Bartholo'nun yaşlı uşağı.

L'EVEILLÉ² Bartholo'nun bön ve uyuşuk bir delikanlı olan diğer uşağı. İki uşak da Galiçya kıyafetleri giyer; ikisinin de saçları enseden atkuyruğudur. Devetüyü iç yelek, tokalı, geniş deri kuşak, mavi kısa pantolon ve yine aynı renk, arkadan uzun, kolsuz ceket.

Bir Noter, uzun beyaz değnek taşıyan bir Yargıç,³ çok sayıda Kolluk Görevlisi⁴ ve ellerinde meşalelerle Uşaklar.

Oyun I. Perde'de sokakta, Rosine'in penceresi altında, diğer perdelerde ise Hekim Bartholo'nun evinde olmak üzere, Sevilla'da geçer.

1 *Jeunesse* Fransızca *gençlik* anlamına gelmektedir. (ç.n.)

2 *Eveillé* Fransızca *uyanık* anlamına gelmektedir. (ç.n.)

3 Orijinal metinde İspanyolca *yargıç* anlamına gelen *alcalde* kullanılmıştır. (ç.n.)

4 Orijinal metinde İspanyolca *kolluk görevlisi* anlamına gelen *alguacil* kullanılmıştır. (ç.n.)

I. Perde

(Sevilla’da bir sokak. Tüm pencereler kafeslidir.)

1. Sahne

KONT

(Üstünde kahverengi geniş bir pelerin, başında siperi gözlere kadar indirilmiş bir şapka. Yalnızdır. Bir aşağı bir yukarı dolaşırken köstekli saatini çıkarır.)

Hava sandığım kadar aydınlanmamış henüz. Kafesin arkasından kendini gösterme âdetinde olduğu saate daha çok var. Neyse ne, onu göreceğim anı kaçırmaktansa erkenden gelmek daha iyidir. Maiyetten birileri benim Madrid’e yüz fersah mesafede her sabah hayatımda hiç konuşmadığım bir kadının penceresi altında beklediğimi bilseler, bana Isabella zamanından kalma bir İspanyol muamelesi yaparlardı. Neden olmasın? Herkes saadet peşinde koşuyor. Ve benim için saadet, Rosine’in kalbinde saklı. Fakat nasıl olur? Madrid ile saray her yandan elde edilmesi onca kolay zevk sunarken, niçin Sevilla’daki bir kadının peşine düşesin ki? Fakat ben tam da bundan kaçıyorum. Menfaatin, adabın veya kibrin durmadan karşımıza çıkardığı o fetihlerden

bıktım usandım. İnsanın sırf kendisi için sevilmesi ne kadar güzel bir şey. Ve eğer istediğim her şeyi bu kılıkta elde edeceksem... Hay lanet, bu münasebetsiz de nereden çıktı!

(Kont gizlenir.)

2. Sahne

Figaro, Kont (gizlenir.)

FIGARO

(Sırtında geniş bir kurdeleyle çapraz bağlanmış bir gitar. Elinde bir kâğıt ve bir kalem, neşeyle bir şarkı mırıldanmaktadır.)

Yasak edelim kederi,

Tüketir bizi,

Şarabın ateşi olmadan

Neşelendiren bizi.

Zevk nedir bilmeyen yaşar

Bir budala gibi

Ve göçer dünyadan.

Buraya kadar hiç fena değil, haha!

Ve göçer dünyadan.

Şarap ve tembellik

Çekişirler yüreğim için...

Yok ya! Yüreğimi çekişmiyorlar ki, ikisi bir arada yüreğimde mutlu mesut hüküm sürüyorlar.

Paylaşırlar yüreğimi.

Paylaşırlar denir mi?.. Aman! Bizim operakomik tüccarları bu kadar ince eleyip sık dokumaz. Şimdilerde dile getirmeye değmeyecek şeyleri şarkı yapıp söylüyorlar.

(Şarkı söyler.)

Şarap ve tembellik

Paylaşırlar yüreğimi.

Bunu düşünceye benzer güzel, parlak, havalı bir şeyle bitirmeli.

(Bir dizini yere koyar ve şarkı söylerken bir yandan da not alır.)

Paylaşırlar yüreğimi.

Şayet biri elinde tutuyorsa sevgimi,

Diğeri inşa eder saadetimi.

Tüh, çok yavan. Bu olmadı... Bana bir zıtlık, bir antitez gerek.

Şayet sevgilimse... biri,

Diğeri...

Vay be, buldum.

Kölemdir öteki.

Çok iyi, Figaro!

(Şarkı söyleyerek yazar.)

Şarap ve tembellik

Paylaşırlar yüreğimi.

Şayet sevgilimse biri,

Kölemdir öteki,

Kölemdir öteki,

Kölemdir öteki.

Haha, buna bir de enstrümanlar eklendi mi, o zaman görürüz bakalım, Isıkçı Beyler,¹ ne yaptığımı biliyor muymuşum, yoksa bilmiyor muymuşum?

(Kont görünür.)

Şu rahibi bir yerlerde görmüştüm.

(Ayağa kalkar.)

KONT

(Kendi kendine.)

Şu adamı gözüm bir yerlerden ısırtıyor.

FIGARO

Ama hayır, bu bir rahip değil! Bu burnu büyüklük, bu asalet...

1 Fransızca *cabale*. Eskiden tiyatrodan bir oyunu veya bir aktörü başarısızlığa uğratmak için bir araya gelen kişilere verilen ad. (ç.n.)

KONT

Bu gülünç surat...

FIGARO

Kesinlikle yanılmıyorum. Bu, Kont Almaviva.

KONT

Bence bu kesinlikle Figaro serserisi.

FIGARO

Ta kendisi Monsenyör.

KONT

Seni küçük serseri! Eğer tek kelime edersen...

FIGARO

Evet, şimdi tanıdım sizi. Zamanında da bana hep böyle nazik ve içten şeyler söylediniz.

KONT

Oysa ben seni hiç tanıyamadım. Ne kadar şişmanlamışsın, nasıl yağ bağlamışsın böyle...

FIGARO

Ne yaparsınız Monsenyör, sefalet işte.

KONT

Zavallı çocuk! Peki ama Sevilla'da ne işin var? Zamanında bir iş için seni hükümet bürolarına tavsiye etmiştim.

FIGARO

İşi aldım Monsenyör ve inanın, duyduğum minnet...

KONT

Bana Lindor de. Kıyafetimden tanınmak istemediğimi anlamadın mı?

FIGARO

Hemen gidiyorum.

KONT

Tam tersine. Beklediğim bir şey var ve çene çalan iki adam, etrafta tek başına gezinen bir adamdan daha az şüphe çeker. Biz de çene çalar gibi yapalım. Eh hadi, anlat bakalım şu işini.

FIGARO

Bakan siz Ekselanslarının tavsiyesini göz önünde bulundurup beni hemen o dakika eczacı çırağı atadı.

KONT

Ordu hastanelerinde mi?

FIGARO

Hayır, Endülüs haralarında.

KONT

(Gülerek.)

Güzel başlangıç!

FIGARO

İş hiç fena değildi. Zira pansumanlar ve ilaçlar benim sorumluluğumda olduğundan, insanlara sık sık şahane at ilaçları satma imkânım oluyordu.

KONT

Kralın uyruklarını öldüren ilaçlar yani?

FIGARO

Ah her derde deva bir ilaç yok ki! Fakat bunlar kimi zaman Galiçyalıları, Katalanları ve Auvergnelileri iyileştirmiyor da değildi hani.

KONT

O halde işi neden bıraktın?

FIGARO

Bırakmak mı? İş beni bıraktı. Birileri beni iktidardakilerin gözünden düşürdü. *Soluk ve kurşuni tenli haset, o eğri büğrü parmaklarıyla...*

KONT

Aman sakın, dostum, sakın! Şiir de mi yazıyorsun sen? Sabahtan beri şurada şarkı söyleyip dizinin üstünde bir şeyler karalıyordun, gördüm.

FIGARO

İşte benim talihsizliğimin nedeni de tam olarak bu, Ekselansları. Bakan'a, laf aramızda gayet güzel yazılmış aşk dizeleri okuduğumu, gazetelere bilmeceler gönderdiğimi,

etrafta benim yazdığım madrigallerin dolaştığını haber verdiklerinde, lafın kıyası Bakan benim canlı canlı yayımlandığımı öğrendiğinde, olayı dramatize edip, edebiyat aşkının çalışma hayatıyla uyumsuz olduğu bahanesiyle beni işten attırdı.

KONT

Pek yerinde bir çıkarım! Peki sen ona demedin mi...

FIGARO

Nüfuzlu bir adamın kötülük etmemekle aslında bize epey iyilik ettiğine kani olduğumdan, adımın unutulmasını kâr saydım.

KONT

Her şeyi anlatmıyorsun. Hatırlıyorum da, benim hizmetimdeyken, epey kötü huylu bir adamdın.

FIGARO

Ah Tanrım! Fakirlerin hep kusursuz olması isteniyor da ondan Monsenyör.

KONT

Tembel, sefih...

FIGARO

Bir hizmetkârdan beklenen erdemlere bakınca, Ekselansları uşak olmaya layık kaç efendi tanıyorlar acaba?

KONT

(*Gülerek.*)

Güzel cevap! Sen de bu şehre sığındın, öyle mi?

FIGARO

Hayır, hemen değil.

KONT

(*Sözünü keser.*)

Bir dakika... Onun sesi sandım... Sen devam et, ben dinliyorum.

FIGARO

Madrid'e dönünce, edebî yeteneklerimi bir kez daha ko-nuşturmak istedim ve tiyatro gözüme gerçek bir savaş meydanı gibi gözüksü...

KONT

Ah Tanrım! Sen bize acı!

FIGARO

(Konuştuğu sürece Kont dikkatle kafesin olduğu tarafta bakar.)

Aslına bakarsanız niçin muazzam bir başarı elde edemedim hiç bilmiyorum. Zira parteri muhteşem şakşakçılarla doldurmuştum. Adamlardaki elleri görseniz... tokaç gibiydi. Eldivenleri, bastonları yasaklamıştım. Alkış seslerini boğuklaştıracak her şeyi. Ve size yemin ederim, oyun başlamadan önce kafedeki herkes benden yana gibi gözükiyordu. Fakat ıslıkçıların çabalarıyla...

KONT

Ah şu ıslıkçılar! Yazar Bey de ziyan oldu demek!

FIGARO

Herkes gibi. Neden olmasın? Beni ıslıkladılar. Fakat eğer bir gün onları tekrar bir araya toplayabilirsem...

KONT

Can sıkıntısı senin adına onların hakkından gelir.

FIGARO

Ah! Onları öyle bir usandırırdım ki! Lanet olasıcalar!

KONT

Bir de küfrediyorsun demek! Bilmez misin, adliyede yargıçlara lanet okumak için sadece yirmi dört saatin olduğunu!

FIGARO

Tiyatroda bu, yirmi dört yıl sürebilir. Hayat böyle bir kini tüketmek için çok kısa.

KONT

Bu neşeli öfken hoşuma gidiyor. Fakat bana seni Madrid'den ayrılmaya iten nedeni hâlâ söylemedin...

FIGARO

Koruyucu meleğim, Ekselansları. Eski efendime kavuşacak kadar talihli olduğuma göre... Madrid'de ede-

biyat cumhuriyetinin birbirine diş bileyen kurtlardan oluşan bir cumhuriyet olduğunu, kendilerini o gülünç hırslarının getirdiği istihfafa kaptıran bütün o böceklerin, sivrisineklerin, küçük sineklerin, eleştirmenlerin, Maringuenlerin,² çekemeyenlerin, kalemşorların,³ kitapçıların, sansürcülerin talihsiz edebiyatçıların derisine yapışıp iyice didik didik ederek, geriye kalan azıcık kanı da emdiklerini gördüm. Yazmaktan usanıp, kendimden sıkılıp diğerlerinden iğrenip borç batağına saplanıp meteliksiz kalınca, usturanın getirdiği faydalı gelirin tüy kalemin getireceği içi boş zaferlere yeğ olduğuna karar verip Madrid'den ayrıldım. Çantamı sırtıma vurup her iki Kastilya'yı, La Mancha'yı, Extremadura'yı, Sierra Morena'yı ve Endülüs'ü filozof gibi gezdim. Bir şehirde ağırlandı, bir başkasında hapседildim. Her yerde olayların üstesinden gelerek, iyi zamanların tadını çıkarıp kötü zamanlara katlanarak, budalalarla alay ederek, kötülere meydan okuyarak, kendi sefaletime gülerek ve herkesi tıraş ederek, en sonunda gördüğünüz gibi Sevilla'ya yerleştim ve yeniden Ekselanslarının vereceği her türlü emri yerine getirmeye hazırım.

KONT

Sana kim bu kadar neşeli bir felsefe esinledi böyle?

FIGARO

Mutsuzluğa o kadar alıştım ki, sonra ağlarım korkusuyla her şeye güler hale geldim. Peki ama siz niçin sürekli o tarafa doğru bakıyorsunuz?

2 Fransızca *Maringouin*. Beaumarchais tarafından uydurulan ve Gozeman vakasında hasmı olan François-Louis Claude Marin'e gönderme yapan bir sözcük. Marin, 1721-1809 tarihleri arasında yaşamış Fransız edebiyatçı, editör, gazeteci, sansürcü. (ç.n.)

3 Fransızca *Feuilliste*. Yine Beaumarchais tarafından uydurulan ve dönemin gazetecilerini ve eleştirmenlerini alaya alan bir sözcük. (ç.n.)

KONT

Kaçalım!

FIGARO

Neden?

KONT

Hadi gel, sersem! Beni mahvedeceksin.

(Gizlenirler.)

3. Sahne

Bartholo, Rosine

(Birinci katın kafesi açılır, Bartholo ile Rosine
pencerede görünür.)

ROSINE

Temiz hava insana ne kadar da iyi geliyor! Bu kafes pek nadiren açılıyor.

BARTHOLO

Elinizdeki o kâğıt da neyin nesi?

ROSINE

Şan öğretmenimin dün bana verdiği, nafile tedbirle ilgili şarkı sözleri, o kadar.

BARTHOLO

Nafile tedbir de ne?

ROSINE

Yeni bir komedi.

BARTHOLO

Yine bir dram olsa gerek! Yeni bir tür saçmalık!⁴

ROSINE

Hiçbir fikrim yok.

4 Bartholo dramları sevmiyor. Belki de gençliğinde trajedi yazmıştır.
(Beaumarchais'nin notu)

BARTHOLO

Hıhı hıhı, gazeteler ve yetkililer yakında bize hak verecektir. Bu ne cahil bir yüzyıl böyle!

ROSINE

Siz de yaşadığımız yüzyıla hep hakaret ediyorsunuz.

BARTHOLO

Açıksözlülüğümü mazur görün, fakat bu yüzyıl övülmeye değer ne ortaya koydu ki? Her türden saçmalık: düşünce özgürlüğü, çekim yasası, elektrik, dinî hoşgörü, aşı, kınakına,⁵ ansiklopedi, dramlar...

ROSINE

(Kâğıt elinden kayıp sokağa düşer.)

Ah şarkım! Sizi dinlerken şarkım düştü. Koşun Beyefendi, hemen koşun. Yoksa şarkım kaybolup gidecek.

BARTHOLO

Ah ama siz de! İnsan elindekini böyle mi tutar!

(Balkondan ayrılır.)

ROSINE

(İçeriye bakar, sonra sokağa doğru seslenir.)

Pışt, pışt.

(Kont görünür.)

Çabuk kâğıdı alın, kaçın gidin buradan.

(Kont tek hamlede kâğıdı yerden alıp tekrar gizlenir.)

BARTHOLO

(Evden çıkıp kâğıdı aramaya koyulur.)

Nerede peki? Ben hiçbir şey görmüyorum.

ROSINE

Balkonun altında, duvarın dibinde.

BARTHOLO

Bana ne de güzel bir görev vermişsiniz! Buradan biri mi geçti yoksa?

ROSINE

Ben kimseyi görmedim.

5 Kınakına bitkisi ya da o bitkiyi içeren aperiitif içecek. (ç.n.)

BARTHOLO

(*Kendi kendine.*)

Ve ben de arama nezaketi gösteriyorum ha... Bartholo, dostum, siz tam bir ahmaksınız. Bu da size ders olsun, sokağa bakan kafesi bir daha asla açmayın.

(*Eve girer.*)

ROSINE

(*Hâlâ balkondadır.*)

Mazeretim, mutsuzluğumda saklı. Yapayalnız hapis hayatı sürüyor, iğrenç bir adamın zulmüne maruz kalıyorum. Kölelikten kurtulmaya çalışmak suç mu?

BARTHOLO

(*Balkonda görünür.*)

İçeri girin Sinyora. Şarkınızı kaybettiyse, bu benim hatam. Fakat yemin ederim, bir daha başınıza böyle bir talihsizlik gelmeyecek.

(*Kafesi kilitler.*)

4. Sahne

Kont, Figaro

(*Gizlendikleri yerden ihtiyatla çıkarlar.*)

KONT

Şimdi içeri girdiklerine göre, şu şarkıyı bir inceleyelim bakalım. Kesin içine bir şeyler gizlenmiştir. Bu bir pusula!

FIGARO

Nafile tedbirin ne olduğunu sorup duruyordu bir de!

KONT

(*Heyecanla okur.*)

“İsrarınız merakımı uyandırdı. Vasim çıkar çıkmaz, bu kıtalar için bestelenen o meşhur melodiyle öylesine şarkı söylüyormuş gibi, bana, talihsiz Rosine’e görülmemiş bir inatla bağlanmış gibi görünen bu adamın ismini, mevki-sini ve niyetlerini bildirecek bir şeyler söyleyin.”

FIGARO

(*Rosine'in sesini taklit ederek.*)

Şarkım, şarkım düştü. Koşun, hadi koşun hemen.

(*Güler.*)

Hahaha! Ah şu kadınlar! En safına maharet mi kazandırmak istiyorsunuz! Bir yere kapatın onu.

KONT

Sevgili Rosine!

FIGARO

Monsenyör artık neden kılık değiştirdiğinizi anlamakta güçlük çekmiyorum. Demek hedefiniz aşk.

KONT

İşte öğrenmiş oldun. Ama eğer bu konuda gevezelik edersen...

FIGARO

Ben? Gevezelik etmek mi? Sizi temin etmek için insanların her gün istismar ettiği o namusla, sadakatle ilgili büyük lafları etmeyeceğim. Tek bir şey söyleyeceğim: Kendi menfaatim bana kefildir. Her şeyi bu terazide tartarsanız ve...

KONT

Pekâlâ. O halde sana şu kadarını söyleyeyim. Kader bundan altı ay önce, Prado'da⁶ karşıma öyle güzellikte bir kadın çıkardı ki... Onu zaten gördün! Onu bütün Madrid'de boşuna arattım. Daha birkaç gün önce isminin Rosine olduğunu, asil bir kan taşıdığını, anne babasını kaybettiğini ve bu şehirde Bartholo adında yaşlı bir hekimle evlendiğini öğrendim.

FIGARO

Gerçekten de güzel kız! Yuvasından çıkarmak da pek güç! Peki ama onun bir hekimin karısı olduğunu size kim söyledi?

KONT

Herkes.

6 Paseo del Prado, Madrid'deki ana bulvarlardan biri. (ç.n.)

FIGARO

Madrid'den geldikten sonra Hekim'in çapkınları kandırıp uzak tutmak için uydurduğu bir hikâye bu. Kız hâlâ onun vesayetinde. Fakat kısa süre sonra...

KONT

(Heyecanla.)

Asla! Ah bu ne güzel bir haber! Ona bu duruma ne kadar üzüldüğümü göstermek için her şeyi göze almışken, şimdi onun özgür olduğunu öğreniyorum! Kaybedecek bir dakika bile yok. Onun beni sevmesini sağlamalı, onu mahkûm edildiği o uygunsuz birliktelikten kurtarmalıyım. Peki sen bu vâsiyi tanıyor musun?

FIGARO

Annem kadar iyi tanırım.

KONT

Nasıl bir adamdır peki?

FIGARO

(Heyecanla.)

Şişman mı şişman, kısa boylu, dinç bir ihtiyar. Saçları kırılmış, kurnaz, bezgin, aynı anda hem gözetleyen hem her şeye burnunu sokan, hem homurdanan hem sızlanan bir adam.

KONT

(Sabırsızlanarak.)

Ah, onu zaten gördüm. Peki ya karakteri?

FIGARO

Haşın, cimri, vesayeti altında bulunan ve kendisinden ölümüne nefret eden kıza delicesine âşık ve aşırı kıskanç.

KONT

Yani hoşla gitme şansı...

FIGARO

Hiç yok.

KONT

Böylesi çok daha iyi. Peki ya namusu?

FIGARO

Kendini astırmayacak kadar.

KONT

Pek güzel. Saadete erip, üstüne bir de bir düzenbazı cezalandırmak...

FIGARO

Hem kamuya hem kendinize iyilik etmek olur. Doğrusu tam bir ahlâk şaheseri olur Monsenyör!

KONT

Demek çapkınlardan korktuğu için kapısını herkese kapattı, öyle mi?

FIGARO

Herkese kapattı. Hani kapı kenarlarını tıkayabilse onu bile yapar.

KONT

Hay aksi! Peki, ne yapalım? Onun evine girmen mümkün olur mu?

FIGARO

Olmaz mı! Birincisi, oturduğum ev Hekim'e ait, ayrıca Hekim beni orada *bedava* oturtuyor.

KONT

Bak sen!

FIGARO

Evet. Ben de karşılığında ona her yıl *bedavadan* on altın ödüyorum.

KONT

(*Sabırsızlanarak.*)

Sen onun kiracısı mısın?

FIGARO

Ayrıca berberi, cerrahı⁷ ve eczacısıyım. O evde hizmetkârınızın eli değmeden ne bir ustura, ne bir neşter ne de bir piston kullanılabilir.

7 Orta Çağ'dan XIX. yüzyıla kadar "berber cerrahlık" Avrupa'da çok yaygın bir meslekti. O çağlarda ameliyatlar nadiren cerrahlar tarafından yapıldı. Ameliyatların çoğu berber cerrahlar tarafından hastanın evinde gerçekleştirilirdi. (ç.n.)

KONT

(Figaro'ya sarılarak.)

Ah Figaro, benim sevgili dostum! Sen benim meleğim, benim kurtarıcım, benim ilahım olacaksın.

FIGARO

Vay vay vay! Çıkar, insanlar arasındaki mesafeyi ne de çabuk kısaltıyor! Bana âşıklerle gelin!

KONT

Talihli Figaro! Rosine'imi göreceksin! Onu göreceksin! Ne kadar talihli olduğunun farkında mısın?

FIGARO

Al işte, tam bir âşık konuşması! Ben ona tapıyor muyum ki? Keşke siz benim yerime geçebilseniz.

KONT

Ah, keşke bütün bekçileri bertaraf edebilsek!

FIGARO

Ben de bunu düşünüyordum.

KONT

Sadece on iki saat için.

FIGARO

İnsanları kendi menfaatlerinin derdine düşürürsek, onların başkalarının menfaatlerine zarar vermesini de engelleriz.

KONT

Ona ne şüphe. Yani?

FIGARO

(Düşünerek.)

Acaba eczacılık bize birtakım küçük, masum çareler tedarik edemez miydi...

KONT

Alçak!

FIGARO

Ben onlara zarar vereceğim mi dedim? Hepsinin benim tedavime ihtiyacı var. Burada söz konusu olan hepsini aynı anda tedavi etmek sadece.

KONT

Fakat Hekim kuşkulanabilir.

FIGARO

Kuşkuya doğacak vakit bırakmadan, çok çabuk hareket etmek gerek. Aklıma bir fikir geldi. Kralın oğlunun alayı şehre geliyor.

KONT

Albay dostlarımdandır.

FIGARO

Güzel. Süvari kılığına girip, elinizde bir iskân belgesiyle Hekim'in evine gidin. Sizi konuk etmek zorunda. Gerisiyle ben ilgilenirim.

KONT

Harika!

FIGARO

Hatta biraz çakırkeyif gibi de davranırsanız hiç fena olmaz...

KONT

Niye ki?

FIGARO

Onun hiç şüphelenmemesi ve sizin evde entrika çevirmekten çok uyumaya can attığınıza inanması için.

KONT

Çok iyi düşündün! Peki ama sen niye gitmiyorsun?

FIGARO

Ah evet! Ben gideyim, değil mi? Adam sizi daha önce hiç görmediğine göre, tanımazsa talihliyiz demektir. Peki sonra sizi nasıl içeri alacağız?

KONT

Haklısın.

FIGARO

Fakat belki de bu zor rolü kaldıramazsınız... Süvari... şarap başına vurmuş falan...

KONT

Benimle dalga geçiyor olmalısın.

(*Sarhoş taklidi yaparak.*)

Burası Hekim Bartholo'nun evi değil mi, dostum?

FIGARO

Hiç fena değil doğrusu. Yalnız bacaklarınız biraz daha sarhoşlarıncı gibi dursun.

(*Daha sarhoş bir tonda.*)

Burası şeyin evi mi...

KONT

Yuh! Senin sarhoşluğun da pek avammış.

FIGARO

En güzeli. Zevk sarhoşluğu.

KONT

Kapı açılıyor.

FIGARO

İşte adamımız. O gidene kadar biz uzaklaşalım.

5. Sahne

Kont, Figaro, Bartholo

(*Kont ve Figaro gizlenmiştir.*)

BARTHOLO

(*Evin içine doğru seslenerek çıkar.*)

Hemen dönerim. İçeri kimseyi almayın. Aşağı inmekle ne büyük ahmaklık ettim! Rosine rica ettiği andan itibaren şüphelenmem gerekirdi... Peki ya Bazile'in gelmemesi? Yarın gizlice evlenebilmemiz için her şeyi ayarlaması gerekiyordu. Ama hâlâ bir haber çıkmadı! Gidip görelim bakalım, ona engel olan şey neymiş.

6. Sahne
Kont, Figaro

KONT

Doğru mu duydum? Rosine'le yarın gizlice evlenecekmiş.

FIGARO

Monsenyör başarıya ulaşmak ne kadar güçleşirse, girişimde bulunma gerekliliği de o nispette büyür.

KONT

Onun evliliğine burnunu sokan şu Bazile de kimin nesi?

FIGARO

Hekim'in vesayeti altındaki kıza müzik dersi veren, sanatına âşık, hilekâr, üç kuruş için diz çöken, üstesinden gelinmesi kolay, zavallı bir züğürt Monsenyör.

(*Kafese bakarak.*)

Bu o, bu o!

KONT

Kim?

FIGARO

Kafesin arkasında, bu o, bu o. Bakmayın, sakın bakmayın.

KONT

Neden?

FIGARO

Size *öylesine şarkı söylüyormuş gibi yapın*, diye yazmamış mıydı? Yani şarkı söyleyin... sırf şarkı söylemek için şarkı söylüyormuşsunuz gibi. Hah, işte o, işte o!

KONT

Madem daha kendimi tanıtmadan onun ilgisini çekmeye başladım, bulduğum Lindor isminden hemen vazgeçmeyeyim. Elde edeceğim zafer daha da güzel olacaktır.

(*Rosine'in attığı kâğıdı açar.*)

Fakat bu melodiye göre nasıl şarkı söyleyebilirim? Şiir yazmayı bilmem ki ben.

FIGARO

Aklınıza ne gelirse hepsi de şahane olacaktır Monsenyör. Kalp aşk duyunca, aklın ürettiklerine öyle kolay kolay burun kıırmaz. Hadi alın benim gitarımı.

KONT

Gitarı ne yapayım istiyorsun? Öyle kötü çalarım ki!

FIGARO

Sizin gibi bir adanmışın bilmediği şey olur mu hiç? Elinizin tersiyle tın tın tın... Sevilla'da gitarsız şarkı söylemek mi? İnanın bana sizi hemen mimlerler, hemen izinizi bulurlar.
(*Figaro balkonun altındaki duvara yaslanır.*)

KONT

(*Gezinerek ve gitarıyla kendi kendine eşlik ederek şarkı söyler.*)

Birinci Kıta

*Madem buyurdunuz, tanıtacağım kendimi,
İsmim meçhulken cüret ettim sevmeye,
Ne umabilirim ismimi söyleyince?
Olsun, itaat edeceğim ben efendime.*

FIGARO

(*Alçak sesle.*)

Vay be, çok iyi! Cesaret Monsenyör.

KONT

İkinci Kıta

*Adım Lindor, asaletten yoksundur soyum;
Basit bir delikanlının istekleridir isteklerim.
Heyhat, yoktur bende size sunacak
Parlak şövalyelerdeki servet, ne de mevki.*

FIGARO

Nasıl olur ya? Ben bile daha iyisini yapamazdım.

KONT

Üçüncü Kıta

*Her sabah burada dokunaklı bir sesle
Söyleyeceğim ümitsiz aşkımlı.*

*Mutluluğu sizi görmekte bulacağım yalnız,
Acaba siz onu beni dinlemekte bulacak mısınız?*

FIGARO

Ah ama cidden, bu sonuncusu yok mu!
(*Efendisine yaklaşıp, kıyafetinin ucunu öper.*)

KONT

Figaro?

FIGARO

Ekselansları?

KONT

Sence beni duymuş mudur?

ROSINE

(*İçeriden şarkı söyleyerek.*)
*Her şey diyor bana Lindor yakışıklıdır
Ve onu sadakatle sevmem şarttır.
(Gürültüyle kapatılan bir pencere sesi duyulur.)*

FIGARO

Artık sizi duyduğuna inanıyor musunuz?

KONT

Pencereyi kapattı. Belli ki biri dairesine girdi.

FIGARO

Vah zavallı kız! Şarkı söylerken sesi nasıl da titriyordu!
Siz onun kalbini çoktan fethetmişsiniz Monsenyör.

KONT

Bana gösterdiği yönteme kendi de başvurdu. *Her şey diyor bana Lindor yakışıklıdır.* Bu ne zarafet! Bu ne zekâ!

FIGARO

Bu ne aşk! Bu ne kurnazlık!

KONT

Sence benimle evlenir mi, Figaro?

FIGARO

Sizinle evlenmek için gerekirse o kafesin parmalıkları
arasından bile geçer.

KONT

Öyleyse tamam, ben de Rosine'ime aidim artık... ömrümün sonuna kadar.

FIGARO

Onun artık sizi duymadığını unutuyorsunuz Monsenyör.

KONT

Bay Figaro size şu kadarını söylüyorum: O benim karım olacak. Eğer isminfi ondan gizleyerek planıma sadakatle hizmet ederseniz... Beni anlıyorsun ya, beni tanırsın...

FIGARO

Emrinize amadeyim. Hadi bakalım, Figaro, servete koş oğlum!

KONT

Hadi, daha fazla şüphe çekmeden gidelim buradan.

FIGARO

(Heyecanla.)

Ben içeri giriyorum. Maharetim sayesinde, sihirli değneğin tek bir dokunuşuyla gözcüleri uyutacağım, aşkı uyandıracacağım, kıskançlığı kandıracağım, entrikanın yönünü değiştireceğim ve bütün engelleri yıkacağım. Sizse Monsenyör, asker kıyafeti, iskân belgesi bulup, ceplerinizi altınla doldurup bana gideceksiniz.

KONT

Altınlar kimin için?

FIGARO

(Heyecanla.)

Tanrım altın işte, altın! Entrikanın kalbi altın.

KONT

Tamam, kızma Figaro. Yanıma bol bol altın alacağım.

FIGARO

(Giderken.)

Birazdan yanınızda olurum.

KONT

Figaro?

FIGARO

Ne var?

KONT

Gitarın ne olacak?

FIGARO

(*Geri gelir.*)

Gitarımı unutmuşum! Tanrım, delirmiş olmalıyım!

(*Çıkar.*)

KONT

Peki ama evin nerede sersem?

FIGARO

(*Geri gelir.*)

Ah gerçekten de allak bullak olmuşum! Dükkânım buraya dört adım mesafede. Mavi boyalı, kapısı cam çerçeveli, tabelada da havada asılı duran üç kan çanağı, avuçta duran bir göz ve *Consilio Manuque*,⁸ FIGARO yazısı var.

(*Koşarak çıkar.*)

8 Latince *İlim ve Ustalık*. (ç.n.)

II. Perde

(*Rosine'in dairesi. Sahnenin dibindeki
pencere kafesle kapatılmıştır.*)

1. Sahne

ROSINE

(*Elinde bir şamdanla yalnızdır. Masadan bir kâğıt
alıp yazmaya başlar.*)

Marceline hasta. Evde herkes meşgul. Kimse yazdığımı göremez. Bu duvarların gözü kulağı var mıdır veyahut başımdaki Argus'un⁹ kendisine her şeyi tam zamanında yetiştiren kötücül bir cini var mıdır bilmem. Fakat o gerçek niyetimi anında tahmin etmeden bu evde ne tek bir kelime edebiliyor ne de tek bir adım atabiliyorum... Ah Lindor!

(*Mektubu mühürler.*)

Mektubumu ona ne zaman ve nasıl ulaştırabileceğimi bilmiyorum ama yine de mühürleyeyim. Kafesimin ardından onun Berber Figaro'yla uzun uzun konuştuğunu gördüm. Berber ara sıra bana merhamet eden iyi kalpli bir adam. Onunla bir konuşabilsem.

9 Argus veya Argos, Yunan mitolojisinde yüz gözlü bir dev. (ç.n.)

2. Sahne
Rosine, Figaro

ROSINE

(*Hayretle.*)

Ah Bay Figaro! Sizi gördüğüme nasıl sevindim bir bilse-
niz!

FIGARO

Sıhhatiniz nasıl Hanımefendi?

ROSINE

Pek iyi değil Bay Figaro. Can sıkıntısı beni öldürüyor.

FIGARO

Buna inanırım. Can sıkıntısı sadece ahmakları semirtir.

ROSINE

Aşağıda öyle heyecanlı heyecanlı kiminle konuşuyordunuz bakalım? Söylenenleri işitemedim, fakat...

FIGARO

Akrabalarımдан, büyük umutlar vadeden genç bir öğrenciyle. Çok zeki, çok duygulu, çok yetenekli ve son derece hoş bir gençtir.

ROSINE

Ah evet, gerçekten çok hoş! Adı nedir?

FIGARO

Lindor. Sahip olduğu hiçbir şey yok. Fakat eğer Madrid'i o kadar ani terk etmemiş olsaydı, oralarda kendine iyi bir mevki bulabilirdi.

ROSINE

Bulacaktır Bay Figaro, kesinlikle bulacaktır. Tasvir ettiğiniz gibi bir genç tanınmamak için yaratılmış olamaz.

FIGARO

(*Kendi kendine.*)

Pek güzel.

(*Yüksek sesle.*)

Fakat ilerlemesini daima engelleyecek büyük bir kusuru var.

ROSINE

Kusur mu Bay Figaro? Bir kusuru mu var? Bundan emin misiniz?

FIGARO

Kendisi âşık.

ROSINE

Âşık mı? Ve siz bunu kusur sayıyorsunuz, öyle mi?

FIGARO

Kötü talihine bakılırsa, öyle.

ROSINE

Ah, kader ne kadar da adaletsiz! Peki sevdiği kişinin adını söyledi mi? Pek merak ettim de...

FIGARO

Böyle bir sırrı açacağım en son insan sizsiniz Hanımefendi.

ROSINE

(Heyecanla.)

Fakat neden Bay Figaro? Ağzım sıkıdır benim. Söz konusu genç, sizin akrabanız ve benim de son derece ilgimi çekiyor... Hadi söyleyin.

FIGARO

(Ona kurnaz bir ifadeyle bakarak.)

İnsanın iştahını kabartacak en güzel, en tatlı, en sevecen, en insicamlı, en körpe genç kızı hayal edin. Tez ayaklı, narin yapılı, ince uzun boylu, dolgun kollu, kiraz dudaklı. Hele elleri, yanakları, dişleri, gözleri!

ROSINE

Ve bu şehirde oturuyor, öyle mi?

FIGARO

Hem de bu mahallede.

ROSINE

Hatta belki bu sokakta?

FIGARO

İki adım ötemde.

ROSINE

Ah ne güzel... akrabanız olan beyefendi için yani. Peki kim bu kız?

FIGARO

Adını söylememiş miydim?

ROSINE

(Heyecanla.)

Unuttuğunuz tek şey bu oldu Bay Figaro. Söyleyin hadi, hemen söyleyin. Biri içeri girecek olursa, bir daha hiç öğrenemem.

FIGARO

Gerçekten bilmek istiyor musunuz Hanımefendi? Peki o halde. Bu kız... vâsinizin himayesindeki kız.

ROSINE

Vasimin himayesindeki kız mı?

FIGARO

Hekim Bartholo'nun. Evet o Hanımefendi.

ROSINE

(Coşkuyla.)

Ah Bay Figaro! Size inanmıyorum, gerçekten inanamıyorum.

FIGARO

İşte bu yüzden o da buraya gelip sizi bizzat ikna etmek için yanıp tutuşuyor.

ROSINE

Beni korkutuyorsunuz Bay Figaro.

FIGARO

Öfff! Korkmak mı?! Yanlış düşünce Hanımefendi. İnsan hastalık korkusuna boyun eğdi mi, çoktan korku hastalığını kapmış demektir. Kaldı ki ben buraya sizi yarına dek bütün gözcülerinizden kurtarmaya geldim.

ROSINE

Eğer beni seviyorsa, kesinlikle sakın kalarak bunu bana kanıtlamalı.

FIGARO

İyi de Hanımefendi, aşk ile sükûnet aynı kalpte birlikte ikamet edebilir mi? Zavallı gençlik bugün o kadar talih-siz ki, önünde sadece şu iki korkunç seçenek var: Huzur-suz aşk ya da aşksız huzur.

ROSINE

(Gözlerini yere indirerek.)

Aşksız huzur... biraz şey gibi...

FIGARO

Ah evet, fena halde sıkıcı. Nitekim huzursuz aşk çok daha cazip görünüyor. Ve bana sorarsanız, eğer kadın olsaydım...

ROSINE

(Utanarak.)

Genç bir kızın namuslu bir erkeği kendisine değer vermekten menedemeyeceği kesin. Fakat tedbirsizlik ederse Bay Figaro, bizi mahveder.

FIGARO

Bizi mahveder, evet.

(Yüksek sesle.)

Peki ya onu böyle bir şey yapmaktan açık açık menetse-niz... Bir mektup pek çok şeye kadirdir.

ROSINE

(Ona biraz önce yazdığı mektubu verir.)

Yeni bir mektup yazacak vaktim yok. Fakat siz ona bu mektubu verirken, ona şöyle deyin, ona deyin ki...

(Dişarriya kulak kabartır.)

FIGARO

Kimse yok Hanımefendi.

ROSINE

Bunu sırf onunla olan dostluğumuz adına yapıyorum.

FIGARO

Orası kesin canım! Aşkın tutumu çok başkadır.

ROSINE

Sırf dostluktan, anlıyorsunuz değil mi? Tek korkum, güçlüklerden yılıp da...

FIGARO

Evet, saman alevi gibi. Fakat şunu unutmayın, Hanımefendi: Alevi söndüren rüzgâr korları harlar ve o korlar da biziz. Sırf bundan bahsetmekle bile etrafı öyle bir ateş sardı ki, beni bile neredeyse tutkuyla coşturdu.¹⁰ Oysa ben sadece bir seyirciyim.

ROSINE

Yüce Tanrım! Vasimin sesini duyuyorum. Sizi burada görürse... Hemen klavsen odasına geçin ve merdivenleri elinizden geldiği kadar sessizce inin.

FIGARO

İçiniz rahat olsun.

(*Kendi kendine.*)

İşte gözlemden daha fazlasını yapma fırsatı.

(*Klavsen odasına girer.*)

3. Sahne

ROSINE

(*Yalnızdır.*)

Endişeden öleceğim. Figaro evden bir dışarı çıkabilse. İyi kalpli Figaro'yu ne kadar çok seviyorum! O çok namuslu bir adam, iyi bir akraba. Ah, işte zorbam geliyor. Hemen işimi elime alayım.

(*Mumu üfler, oturur ve eline bir gergef alır.*)

10 Fransızların artık yabancıları olduğu *coşturmak* fiili, edebî püritenler arasında muazzam bir infial uyandırdı. Hiçbir çapkın erkeğe bu fiili kullanmasını salık vermem. Bay Figaro hariç! (Beaumarchais'nin notu)

4. Sahne

Bartholo, Rosine

BARTHOLO

(Öfkeli.)

Boyu devrilsin Figaro denen o kudurmuş, alçak, korsan herifin! Hadi bakalım, insan bir an için evinden çıkabilir mi, eğer döndüğünde evin...

ROSINE

Sizi kim böyle öfkелendirdi Beyefendi?

BARTHOLO

Kaşla göz arasında bütün evimi işlevsiz hale getiren o lanet berber! L'Eveillé'ye uyku ilacı, La Jeunesse'e hapşırıtcı bir ilaç vermiş. Marceline'in ayağından kan almış. Hatta katırın bile... zavallı kör hayvanın gözlerinin üstüne yara lapası koymuş! Bana yüz ekü borcu var diye, adam habire hesap pusulası uyduruyor. Ah! Hele bir getirsin o pusulaları!.. Bekleme salonunda da kimse yok! Bu daire yolgeçen hanına dönmüş!

ROSINE

Buraya sizden başka kim girebilir Beyefendi?

BARTHOLO

Tedbirsiz yakalanmaktansa, sebepsiz yere korkmayı yeğlerim. Her yer atılğan, gözüpek insan kaynıyor... Daha bu sabah şarkınızı ben aşağıya inip de aramaya başlamadan çabucak yerden toplayıp götürmediler mi? Ah, gerçekten ben...

ROSINE

Bu her şeye keyfince önem atfetmekten başka bir şey değil! O kâğıdı pekâlâ rüzgâr da uzaklaştırmış olabilir. Ya da yoldan geçen biri, ne bileyim ben!

BARTHOLO

Rüzgâr mı, yoldan geçen biri mi? Rüzgâr falan yok, Hanımefendi. Öyle yoldan geçen biri falan da yok. Bir kadı-

nın sözümona yanlılıkla düşürdüğü kâğıtları toplamak için daima orada özellikle nöbet tutan birileri vardır.

ROSINE

Sözümona mı?

BARTHOLO

Evet Hanımefendi, sözümona.

ROSINE

(*Kendi kendine.*)

Ah kötü kalpli ihtiyar!

BARTHOLO

Fakat artık böyle şeyler olmayacak. Zira bu kafesi kapattıracağım.

ROSINE

Daha iyisini yapın. Pencerelere de hepten duvar ördürün. Ha hapishane ha zindan, ne fark eder!

BARTHOLO

Sokağa bakan pencerelere mi? Hiç fena fikir değil... O berber sizin dairenize girmediyse ya?

ROSINE

O da mı sizi endişelendiriyor?

BARTHOLO

Herkes gibi.

ROSINE

Ne zarif yanıtlar veriyorsunuz!

BARTHOLO

Ah! Tabii tabii, siz herkese güvenin, sonra eviniz sizi aldatan bir zevceyle, boynuzlayan dostlarla ve onların kirli emellerine hizmet eden uşaklarla dolsun.

ROSINE

Ne yani, benim Bay Figaro'nun ayartmalarına karşı koyacak kadar prensip sahibi olabileceğime ihtimal vermiyor musunuz?

BARTHOLO

Kadınların acayıpliklerinden kim ne anlar!

ROSINE

(Öfkeyle.)

Peki ama madem kadınların hoşuna gitmek için erkek olmak yetiyor, o zaman ben sizden neden bu kadar hoşlanmıyorum Beyefendi?

BARTHOLO

(Afallamıştır.)

Neden?.. Neden?.. Fakat berberle ilgili soruma bir türlü cevap vermiyorsunuz?

ROSINE

(Öfkeyle kendinden geçmiştir.)

Pekâlâ, o adam benim daireme girdi. Onu gördüm, onunla konuştum. Sizden onu son derece sevimli bulduğumu bile saklamayacağım. Şimdi hırsınızdan çatlayın bakalım!

(Çıkar.)

5. Sahne

BARTHOLO

(Yalnızdır.)

Ah hainler! Aşağılık uşaklar! La Jeunesse! L'Eveillé! Seni lanet olasıca L'Eveillé!

6. Sahne

Bartholo, L'Eveillé

L'EVEILLÉ

(Esner, uyku sersemidir.)

Ah, ah, ah, ah...

BARTHOLO

O berber buraya girdiğinde sen neredeydin sersem herif?

L'EVEILLÉ

Beyefendi, ben şeydeydim... Ah, ah, ah...

BARTHOLO

Bir haşarılık peşindeydin kesin! Onu görmedin mi peki?

L'EVEILLÉ

Tabii gördüm. Beni çok hasta gördüğünü söylediğine göre. Dediği de doğru olsa gerek. Zira o daha bunları söylerken, ben bütün uzuvlarımda bir acı hissetmeye başla... Ah, ah, aah...

BARTHOLO

(Onu taklit ederek.)

O daha bunları söylerken... Peki La Jeunesse denen o kepaze nerede? Benim reçetem olmadan bu küçük çocuğa ilaç vermek de ne demek! Bu işte bir iş var.

7. Sahne

Bartholo, L'Eveillé, La Jeunesse

(La Jeunesse koltuk değnekleriyle, yaşlılar gibi ağır aksak gelir, peş peşe hapşırır.)

L'EVEILLÉ

(Sürekli esneyerek.)

La Jeunesse.

BARTHOLO

Başka gün hapşırsın!

LA JEUNESSE

Dakikada elliden çok... elli kere... hapşırdım.

(Hapşırır.)

Perişan oldum.

BARTHOLO

Olacak şey mi bu! İkinize de Rosine'in dairesine biri girdi mi diye sordum ve siz bana o berberin oraya girdiğini söyleme...

L'EVEILLÉ

(*Esnemeye devam ederek.*)

Bay Figaro yabancı mı ki? Ah, aah...

BARTHOLO

Bahse girerim bu kurnaz herifle o berber aralarında anlaşmışlar.

L'EVEILLÉ

(*Bir ahmak gibi ağlayarak.*)

Ben mi... anlaşmak mı?

LA JEUNESSE

(*Hapşırarak.*)

İyi de Beyefendi adalet... adalet bunun neresinde?

BARTHOLO

Adalet mi? Adalet sizin gibi sefiller arasında olur! Ben sizin efendinizim ve daima haklıyım.

LA JEUNESSE

(*Hapşırarak.*)

İyi ama bir şey eğer doğruysa...

BARTHOLO

Bir şey eğer doğruysa mı? Ben eğer bir şeyin doğru olmasını istemiyorsam, pekâlâ o şeyin doğru olmadığını iddia edebilirim. Hele bir bütün o sefillere haklı olma imkânı tanısınlar, kısa sürede görürdünüz otoritenin ne hale geldiğini!

LA JEUNESSE

(*Hapşırarak.*)

En iyisi bana yol verin de gideyim. Korkunç bir iş bu. Tam bir cehennem hayatı.

L'EVEILLÉ

(*Ağlayarak.*)

Namuslu bir adama sefil biri gibi muamele etmek.

BARTHOLO

Öyleyse çık dışarı seni zavallı namuslu adam!

(*Onları taklit eder.*)

Vır vır vır, dır dır dır... Biri yüzüme hapşırır, diğeri önümde esneyip durur...

LA JEUNESSE

Ah Beyefendi size yemin ederim, küçükhanım olmasa bu evde... bu evde bir dakika bile durulmaz.

(Hapşırarak çıkar.)

8. Sahne

Bartholo, Don Bazile, Figaro

*(Figaro klause odasında gizlenmiştir,
ara sıra dışarı çıkıp onları dinler.)*

BARTHOLO

Ah Don Bazile! Rosine'e müzik dersi vermek için mi geldiniz?

BAZILE

En son derdim o.

BARTHOLO

Demin sizin eve uğradım, fakat sizi bulamadım.

BAZILE

Sizin işleri halletmek için dışarı çıkmıştım. Hayli can sıkıcı bir haberim var.

BARTHOLO

Size mi?

BAZILE

Hayır, size. Kont Almaviva şehre gelmiş.

BARTHOLO

Alçak sesle konuşun. Bütün Madrid'de Rosine'i aratan adam mı?

BAZILE

Meydanda ev tutmuş. Her gün kılık değiştirerek dışarı çıkıyormuş.

BARTHOLO

Hiç şüphe yok, bu konu beni ilgilendiriyor. Peki ne yapmalı?

BAZILE

Halktan biri olsaydı, onu kolayca bertaraf ederdik.

BARTHOLO

Evet, silahlanıp, zırhlanıp, akşam karanlığında pusuya yatarđık...

BAZILE

*Bone Deus!*¹¹ Kendimizi tehlikeye atmak mı? Hayır! Buna karşılık, rezil söylentiler çıkarmaya varım. Bu söylentiler iyice mayalanırken, adama ustaca iftira atmayı *concedo*.¹²

BARTHOLO

Bir adamdan kurtulmak için tuhaf bir yol!

BAZILE

İftira Beyefendi, iftira! Siz neyi küçümsediğinizi bilmiyorsunuz. Dünyadaki en namuslu insanların bile iftira altında ezildiklerini gördüm ben. İnanın bana, işinizi bilerseniz büyük bir şehirdeki aylaklara kabul ettiremeyeceğiniz bayağı, korkunç, saçma hikâye yoktur ve burada bu iş için elimizin altında o kadar çok ehil insan var ki! Önce ufak bir fısıltı. Fırtına öncesi toprağı yalayıp geöen bir kırlangıç gibi *pianissimo*¹³ fısıldar, sıvışır ve uçarken zehirli okunu saplar. Ok birinin ağzına denk gelir ve *piano piano*¹⁴ ustaca kulağına sızar. Kötölük tohumu artık ekilmiştir. Tohum filizlenir, yavaş yavaş yayılır, gelişip serpilir ve *rinforzando*¹⁵ ağızdan ağıza birdenbire veba gibi yayılır ve daha ne olduğunu bile

11 Latince *Yüce Tanrım*. (ç.n.)

12 Latince *kabul ediyorum*. Latinedeki üç temel tartışma fiilinden biri: *distinguo, concedo, nego*. (ç.n.)

13 İtalyanca *çok hafif*. (ç.n.)

14 İtalyanca *yavaş yavaş*. (ç.n.)

15 İtalyanca *güçlenerek*. (ç.n.)

anlayamadan iftiranın ayağa kalktığını, ıslık çaldığını, kabardığını ve göz alabildiğine büyüdüğünü görürsünüz. İftira ileri atılır, patlar, gürler ve Tanrı'nın yardımıyla genel bir yaygara, umumi bir *crescendo*,¹⁶ gerçek bir kin ve nefret korusu haline gelir. Söyleyin şimdi, buna kim dayanabilir?

BARTHOLO

Bana ne kadar saçma sapan şeyler anlatıyorsunuz öyle, Bazile! Bu *pianoların*, *crescendoların* benim durumumla ne alakası olabilir?

BAZILE

Ne demek ne alaka? Düşmanı bertaraf etmek için her yerde böyle yapılır. Sizininkinin yaklaşmasını engellemek için de böyle yapmak gerek.

BARTHOLO

Yaklaşmasını mı? Rosine daha böyle bir kontun varlığını dahi öğrenmeden onunla evlenmek niyetindeyim ben.

BAZILE

Bu durumda, kaybedecek bir dakikanız bile yok.

BARTHOLO

Peki bu iş kimin eline bakıyor, Bazile? Bu işle ilgili bütün ayrıntıları halletmek için sizi görevlendirmiştım.

BAZILE

Öyle. Fakat masraflar konusunda cimrilik ettiniz. Düzenin armonisinde uygunsuz bir evlilik, adaletsiz bir hüküm, bariz bir iltimas, bütün bunlar ancak altının mükemmel akorduyla düzenlenip kurtarılması gereken ahenksizliklerdir.

BARTHOLO

(*Ona para vererek.*)

Ne yapmanız gerekiyorsa yapın, fakat bu işi bir an evvel halledin.

16 İtalyanca *yükselerek*. (ç.n.)

BAZILE

O halde yarın diyelim. Yarın her şey hallolmuş olacak. Bugün kimsenin kızı durumdan haberdar etmemesini sağlamaksa size düşüyor.

BARTHOLO

Bana güvenebilirsiniz. Bu akşam gelecek misiniz?

BAZILE

Beni beklemeyin. Bütün gün sizin evlilik işlemlerinizi uğraşacağım. Beni beklemeyin.

BARTHOLO

(*Ona eşlik ederek.*)

Minnettarım.

BAZILE

Siz durun Hekim Bey, hiç zahmet etmeyin.

BARTHOLO

Olmaz, olmaz. Sokak kapısını arkanızdan kilitlemek istiyorum.

9. Sahne

FIGARO

(*Yalnız, odadan çıkarak.*)

Ohooo! Ne âlâ tedbir! Sen sokak kapısını kapat hele, kapat. Ben çıkarken kapıyı kont girebilsin diye ardına kadar açacağım. Şu Bazile de ne alçak herif! Ama neyse ki alçak olduğu kadar budala da. Toplumda iftara atarak sansasyon yaratmak için insanın belli bir konuma, belli bir isme, belli bir mevkiye, nihayet itibara sahip olması gerekir. Oysa Bazile gibi birine kim inanır?

10. Sahne
Rosine, Figaro

ROSINE

(*Koşarak gelir.*)

Nasıl olur? Siz hâlâ burada mısınız Bay Figaro?

FIGARO

Sizin açınızdan iyi ki hâlâ buradayım Hanımefendi. Vasiniz ve müzik öğretmeniniz demin burada baş başa olduklarını sanıp birbirlerine iç döktüler...

ROSINE

Ve siz de onları dinlediniz, öyle mi Bay Figaro? Fakat bunun ne kadar ayıp bir şey olduğunun farkında mısınız?

FIGARO

Dinlemenin mi? Oysa iyice duyabilmek için en iyi yol bu. Şunu bilin: Vasiniz yarın sizinle evlenmeye hazırlanıyor.

ROSINE

Ah! Aman Tanrım!

FIGARO

Siz hiç korkmayın. Biz onun başına o kadar çok iş açacağız ki, o işi düşünecek vakti bile olmayacak.

ROSINE

İşte geri geliyor. Küçük merdivenlerden çıkın, hadi. Beni korkudan öldüreceksiniz.

(*Figaro kaçır.*)

11. Sahne
Bartholo, Rosine

ROSINE

Demin burada biriyle mi konuşuyordunuz, Beyefendi?

BARTHOLO

Don Bazile'i kapıya kadar geçirdim. Malum nedenlerden. Tabii siz Bay Figaro gelsin isterdiniz.

ROSINE

Sizi temin ederim, benim için hiç fark etmez.

BARTHOLO

O berberin size söylemekte bu kadar acele ettiği şey neydi çok merak ediyorum doğrusu.

ROSINE

Bunu gerçekten söylemek zorunda mıyım? Bana Marceline'in sağlık durumu hakkında bilgi verdi. Dediğine göre pek iyi değilmiş.

BARTHOLO

Size bilgi verdi demek! Bahse girerim, adam size mektup getirmekle görevlendirilmişti.

ROSINE

Kimden, çok rica ederim?

BARTHOLO

Ah, kimdenmiş! Kadınların asla ismini söylemedikleri birinden. Ben nereden bileyim? Belki de pencereden düşen kâğıdın cevabıdır.

ROSINE

(*Kendi kendine.*)

Gözünden de hiçbir şey kaçmıyor.

(*Yüksek sesle.*)

Keşke öyle olsa, size müstahaktır.

BARTHOLO

(*Rosine'in ellerine bakar.*)

Nitekim öyle olmuş. Siz yazı yazmışsınız.

ROSINE

(*Rahatsız.*)

Bana bunu zorla kabul ettirmeniz çok hoş olurdu doğrusu.

BARTHOLO

(*Onun sağ elini tutarak.*)

Ben mi? Asla. Fakat parmağınızda hâlâ mürekkep lekesi var. Peki buna ne dersiniz? Kurnaz Sinyora!

ROSINE

(*Kendi kendine.*)

Lanet ihtiyar!

BARTHOLO

(*Rosine'in elini bırakmadan.*)

Kadınlar sırf evde yalnızlar diye kendilerini güvende sanırlar.

ROSINE

Ah tabii tabii!.. Aman ne güzel kanıt!.. Fakat bırakın Beyefendi, kollarımı büküyorsunuz. Şu mumun civarında nakış işlerken elimi yaktım. Bu gibi durumlarda yanan yeri hemen mürekkebe batırmak gerekir diye duymuştum. Ben de öyle yaptım.

BARTHOLO

Demek öyle yaptınız? Bakalım ikinci bir şahit birincinin ifadesini teyit edecek mi? Kâğıtların durduğu şu bölmede altı yaprak olduğuna eminim. Zira onları her sabah sayarım. Nitekim bugün de saymıştım.

ROSINE

(*Kendi kendine.*)

Ah aptal kafam! Altıncısı...

BARTHOLO

(*Sayarak.*)

Üç, dört, beş. Altıncısı burada değil demek.

ROSINE

(*Gözlerini yere çevirerek.*)

Altıncısı mı? Onu, Figaro'nun küçük kızına gönderdiğim bonbonları koymak için külâh yaptım.

BARTHOLO

Figaro'nun küçük kızına mı? Peki ya daha bu sabah ucu tertemiz olan tüy kalem? O nasıl simsiyah oldu? Küçük Figaro'nun adresini yazarken mi?

ROSINE

(*Kendi kendine.*)

Şu adamın da nasıl kıskanç bir sezgisi var...

(Yüksek sesle.)

Gergefte sizin için işlediğim yeleğin üzerindeki silinmiş bir çiçeği tekrar çizerken kullandım.

BARTHOLO

Ne kadar da faziletli! Fakat size inanmaları için, çocuğum, gerçeği arka arkaya çarpıtırken kızarmamak da gerekir. Fakat siz bunu daha bilmiyorsunuz.

ROSINE

Peki ama en masum davranışlardan bile bu kadar kötü sonuçlar çıkarıldığını görüp de kızarmamak elde mi?

BARTHOLO

Elbette, haksız olan benim. Parmağını yakıp mürekkebe batırmak, küçük Figaro'nun bonbonlarına külâhlar yapmak, gergefteki yeleğime resimler çizmek! Bunlardan daha masumca ne olabilir! Fakat tek bir gerçeği gizlemek için üst üste ne de çok yalan söyleniyor!.. *Yalnızım, beni gören kimse yok, istediğim gibi yalan söyleyebilirim.* Fakat parmağınızın ucu simsiyah! Tüy kalem kirlenmiş! Bir kâğıt eksik! Bunları düşünen yok. Tamam Sinyora, bundan böyle şehre giderken, kapıyı üstünüze iki kez kilitleyeceğim.

12. Sahne

Kont, Bartholo, Rosine

(Kont süvari kılığında, çakırkeyif taklidi yapıp şarkı söyler: Uyandırılım onu, vs.)

BARTHOLO

Bu adam bizden ne istiyor? Bir asker! Siz dairenize girin Sinyora.

KONT

(Şarkı söyler.)

Uyandırılım onu.

(*Rosine'e doğru ilerler.*)

Saygıdeğer hanımefendiler, hanginizin adı Hekim Balordo acaba?

(*Alçak sesle Rosine'e.*)

Benim, Lindor.

BARTHOLO

Bartholo!

ROSINE

(*Kendi kendine.*)

Lindor'dan bahsediyor.

KONT

Balordo'ymuş, Bilardo'ymuş, bana ne! Mesele sadece siz hanımefendilerden hangisinin...

(*Rosine'e, ona bir kâğıt göstererek.*)

Şu mektubu alın.

BARTHOLO

Hangisi mi? Görüyorsunuz ki benim. Hangisiymiş! Hadi siz dairenize girin, Rosine. Bu adam içkili görünüyor.

ROSINE

Bu yüzden kalıyorum ya Beyefendi, siz tek başınasınız. Bir kadının varlığı bazen engelleyici olabilir.

BARTHOLO

Siz gidin, gidin. Ben korkak değilim.

13. Sahne

Kont, Bartholo

KONT

Aha! Sizi eşkâlinizden hemen tanıdım.

BARTHOLO

(*Mektubu sıkı sıkı tutan Kont'a.*)

Cebinizde sakladığınız o mektup da neyin nesi bakalım?

KONT

Siz ne olduğunu anlamayın diye cebimde saklıyorum ya.

BARTHOLO

Eşkâlimmiş! Bunlar da herkesle erlerle konuşur gibi konuşurlar!

KONT

Eşkâlinizi vermenin bu kadar güç olduğunu mu sanıyorsunuz?

Titrek başlı, kel kafalı,

Gözleri grili, bakışları vahşi,

Duruşu bir Algonkin'inki kadar yabani...

BARTHOLO

Bu ne demek oluyor? Buraya bana hakaret etmeye mi geldiniz siz? Derhal çıkın evimden.

KONT

Çıkıp gitmek mi? Ah, tüh! Ne kadar da kabasınız! Okuma yazmanız var mı Hekim... Bilar do?

BARTHOLO

Al sana abuk sabuk bir soru daha.

KONT

Ah bu sorudan sakın alınmayın. Zira en az sizin kadar iyi bir hekim olan ben bile...

BARTHOLO

Nasıl olur?

KONT

Alaydaki atların hekimi ben değil miyim? İşte bu yüzden beni özellikle bir meslektaşımın yanına yerleştirdiler.

BARTHOLO

Beni bir nalbantla aynı kefeye koymak ha!

KONT

Ezgi:

Yaşasın şarap!

(Şarkı söylemeden.)

Haşa Hekim, iddia etmem

Daha üstündür diye bizim meslek
Hipokrat'tan da, müritlerinden de.

(Şarkı söyleyerek.)

Sizin ilminizin, ey yoldaş,
Daha geneldir başarısı:
Yenemese bile hastalığı,
En azından ortadan kaldırır hastayı.
Nasıl, bu söylediklerim pek kibar değil mi?

BARTHOLO

Size yakışıyor tabii, cahil zanaatkâr! Sanatların en birincisini, en büyüğünü ve en faydalısını bu şekilde ayağa düşürmek!

KONT

O sanatı icra edenler için son derece faydalı tabii.

BARTHOLO

Öyle bir sanat ki, güneş bile başarılarını aydınlatmaktan onur duyuyor.

KONT

Toprak da yanlışlarını örtmek için acele ediyor.

BARTHOLO

Sizin ancak atlarla konuşmaya alışık bir adam olduğunuz görülüyor, edepsiz herif!

KONT

Atlarla konuşmak mı? Ah Hekim Bey! Hem de sizin gibi zeki bir hekim... Nalbandın hastalarını onlarla konuşmadan iyileştirdiğini kim bilmez? Oysa hekim hastalarıyla uzun uzun konuşur...

BARTHOLO

Ve onları iyileştiremez, öyle değil mi?

KONT

Bunu ben değil, siz söylediniz.

BARTHOLO

Şu lanet ayyaşı bana kim gönderdi?

KONT

Sanırım bana yergiler düzüyorsunuz, aşkım!

BARTHOLO

Peki ama ne istiyorsunuz? Talebiniz nedir?

KONT

(*Fena halde öfkelenmiş gibi yaparak.*)

Şuna bak, bir de parlıyor! Ne mi istiyorum? Ne istediğimi görmüyor musunuz?

14. Sahne

Rosine, Kont, Bartholo

ROSINE

(*Koşarak gelir.*)

Asker Bey öfkelenmeyin, çok rica ederim.

(*Bartholo'ya.*)

Aman onunla sakın konuşun Beyefendi. Belli ki aklı başında değil.

KONT

Haklısınız. Onun aklı başında değil, fakat bizim aklımız başımızda! Ben naziğim, siz güzelsiniz... Yeter de artar bile. Gerçek şu ki, bu evde sadece sizinle muhatap olmak istiyorum.

ROSINE

Sizin için ne yapabilirim Asker Bey?

KONT

Ufacık bir şey, çocuğum. Fakat söylediklerimde anlaşılmayan yerler olursa...

ROSINE

Ben ne demek istediğinizi anlarım.

KONT

(*Ona mektubu göstererek.*)

Hayır, siz en iyisi mektuba bakın, şu mektuba. Mesele şundan ibaret... Fakat demek istediğim şu, gayet namuslu bir rica: Bana bu akşam yatacak yer verir misiniz?

BARTHOLO

Alt tarafı bu mu?

KONT

Sadece bu. Bizim astsubay çavuşun size yazdığı aşk mektubuna bir bakın hele.

BARTHOLO

Bakalım bakalım.

(Kont mektubu saklayıp ona başka bir kâğıt verir.

Bartholo okur.)

“Hekim Bartholo’nun, alayımızda Öğrenci olarak tanınan Lindor adındaki süvariye sadece bir gece için evine kabul etmesi, beslemesi, konuk etmesi, yatırması...”

KONT

(Bastırarak.)

Yatırması.

BARTHOLO

“... rica olunur.”

ROSINE

Bu o, bu o, ta kendisi!

BARTHOLO

(Rosine’e heyecanla.)

Ne var, ne oluyor?

KONT

Şimdi söyleyin bakalım Hekim Barbaro, haksız mıymışım?

BARTHOLO

Bu adam da ismimi şekilden şekle sokmaktan âdeta şeytanca bir zevk alıyor. Barbaro’nuzu da, Bilardo’nuzu da şeytanlar götürsün! O küstah astsubay çavuşunuza söyleyin, Madrid’e yaptığım seyahatten beri askerleri barındırmaktan muafım ben.

KONT

(Kendi kendine.)

Ah Tanrım! Bu ne beklenmedik bir terslik!

BARTHOLO

Aha demek bu durum canınızı sıktı, öyle mi dostum? Bu sayede biraz ayıldınız da sanırım? İyisi mi, siz buradan derhal defolup gidin!

KONT

(*Kendi kendine.*)

Bir an kendimi ele verdim sandım.

(*Yüksek sesle.*)

Defolmak mı? Askerlerden muaf olsanız bile, nezaketten de muaf değilsiniz ya! Defolmakmış! Bana muafiyet belgenizi gösterin hemen. Okuma bilmesem de, ne olduğunu hemen anlarım...

BARTHOLO

İş bununla kalacaksa tamam. Belge hemen şu masada.

KONT

(*Bartholo masaya giderken, yerinden kıpırdamadan.*)

Ah benim güzel Rosine'im!

ROSINE

Nasıl olur Lindor, gerçekten siz misiniz?

KONT

Hiç olmazsa şu mektubu alın.

ROSINE

Dikkatli olun, gözü üstümüzde.

KONT

Mendilinizi çıkarın, mektubu yere düşüreceğim.

(*Yaklaşır.*)

BARTHOLO

Yavaş olun, yavaş olun bakalım Asker Efendi. Karıma o kadar yakından bakılmasından hoşlanmam.

KONT

O sizin karınız mı?

BARTHOLO

Ne var bunda?

KONT

Ben sizi onun büyük büyükbabası, büyük büyük dedesi, ölmek bilmeyen bir aile büyüğü falan sanmıştım da. Onunla sizin aranızda en az üç nesil var.

BARTHOLO

(Resmî bir belge okur.)

“Bize vermiş olduğu iyi ve sadık hizmetler neticesinde...”

KONT

(Belgelere altından vurup hepsini yere saçar.)

Bütün bu boş laflardan bana ne?

BARTHOLO

Şunu iyi bilin, Asker: Eğer adamlarımı çağırırsam, sizi hemen şurada layık olduğunuz muameleye tabi tutabilirim.

KONT

Savaş ha? Ah seve seve, savaşalım hadi! Bu benim işim zaten.

(Kuşağındaki tabancayı göstererek.)

Hem gözlerinize kaçırarak barutum da var. Herhalde siz hiç savaş görmemişsinizdir Hanımefendi?

ROSINE

Görmek de istemem zaten.

KONT

Oysa hiçbir şey savaş kadar eğlenceli değildir. Düşünün bir.

(Hekim'i iter.)

Önce düşman akarsu yatağının bir tarafında, dostlarınız öteki tarafındadır.

(Rosine'e mektubu göstererek.)

Mendilinizi çıkarın.

(Yere tükürür.)

Alın size akarsu yatağı mesela.

(Rosine mendilini çıkarır. Kont mektubunu Rosine'le arasına düşürür.)

BARTHOLO

(Eğilerek.)

Ah, ah!

KONT

(Mektubu yerden alarak.)

Bak hele... Ben de tam size meslek sırlarımı ifşa edecektim... Pek ağzı sıkı bir kadın doğrusu! Cebinden düşürdüğü şey bir aşk mektubu değil mi?

BARTHOLO

Verin onu bana, verin.

KONT

*Dulciter*¹⁷ Babalık! Herkesin meselesi kendine. Ya sizin cebinizden bir ravent reçetesi düşmüş olsaydı?

ROSINE

(Elini uzatır.)

Ah bunun ne olduğunu biliyorum Asker Bey.

(Mektubu alıp önlüğünün küçük cebine saklar.)

BARTHOLO

Siz gidecek misiniz artık?

KONT

İyi madem, gidiyorum. Elveda Hekim Bey, size dargın değilim. Yalnız küçük bir rica, sevgilim: Ölümün beni birkaç muharebe daha unutması için dua edin. Hayatı hiç bu kadar sevmemiştim.

BARTHOLO

Hadi, hadi gidin artık. Eğer ölümün üzerinde böyle bir nüfuzum olsaydı...

KONT

Ölümün mü? Ah ama Hekim Bey siz onun için neler yapıyorsunuz! Sizin için yapmayacağı şey yoktur!

(Çıkar.)

17 Latince *yavaş*. (ç.n.)

15. Sahne
Bartholo, Rosine

BARTHOLO

(*Kont'un arkasından bakarak.*)

Nihayet gitti.

(*Kendi kendine.*)

Bir şey belli etmeyelim.

ROSINE

Yine de şu genç askerin pek neşeli olduğunu kabul edin Beyefendi. Sarhoş da olsa, zekâdan da belli bir eğitimden de yoksun olmadığı anlaşılıyor.

BARTHOLO

Neyse ki ondan kurtulabildik, aşkım. Fakat sana verdiği kâğıtta neler yazdığını benim kadar sen de merak etmiyor musun?

ROSINE

Hangi kâğıtta?

BARTHOLO

Sana vermek için yerden alıyormuş gibi yaptığı kâğıtta.

ROSINE

Ah o mu? Subay kuzenimden gelen mektup. Cebimden düşmüş.

BARTHOLO

Bana mektubu kendi cebinden çıkardı gibi geldi.

ROSINE

Kendi yazdığım mektubu tanırım.

BARTHOLO

Bir bakmaktan ne çıkar canım?

ROSINE

Onu nereye koyduğumu bile unuttum.

BARTHOLO

(*Rosine'in önlük cebini işaret ederek.*)

Oraya koydun.

ROSINE

Ah ah evet, dikkatsizlik işte.

BARTHOLO

Ah tabii öyledir. Bir sürü saçmalıkla dolu olsa gerek.

ROSINE

(*Kendi kendine.*)

Onu kızdırmadan kurtulmanın imkânı yok.

BARTHOLO

Hadi ver onu bana sevgilim.

ROSINE

Fakat niçin bu kadar ısrar ediyorsunuz Beyefendi? Yine mi bir şeyden şüpheleniyorsunuz?

BARTHOLO

Peki ya siz? Hangi nedenle mektubu göstermiyorsunuz?

ROSINE

Tekrar söylüyorum Beyefendi: Bu kâğıt, dün sizin mühürünü kırdıktan sonra bana teslim ettiğiniz mektuptan, kuzenimin mektubundan başkası değil. Ve hazır sırası gelmişken, şunu da açıkça belirteyim: Davranışlarınızda ki bu serbestîden hiç hoşlanmıyorum.

BARTHOLO

Sizi anlamıyorum!

ROSINE

Ben size gelen mektupları inceliyor muyum? Niçin bana hitaben yazılmış mektupları açma hakkını kendinizde görüyorsunuz? Eğer bunun nedeni kıskançlıksa, bu bana hakaret demektir. Yok eğer gasbedilmiş bir nüfuzun istismarı söz konusu ise, bu beni daha da isyan ettiriyor.

BARTHOLO

Ne demek isyan ettiriyor? Daha önce benimle hiç böyle konuşmamıştınız.

ROSINE

Bugüne kadar kendimi tuttuysam, bu size beni keyfinizce rencide etme hakkı vermek için değildi elbette.

BARTHOLO

Ben sizi ne zaman rencide ettim?

ROSINE

Başkasının mektuplarını açmaya cüret etmek duyulmuş şey değil.

BARTHOLO

Karımın mektuplarını mı?

ROSINE

Ben henüz sizin karınız değilim. Yine de insan başka hiç kimseye etmeyeceği saygısızlığı niçin kendi karısına eder ki?

BARTHOLO

Siz beni kandırıp dikkatimi, şüphesiz âşığınızdan gelen bir mektup olan şu kâğıttan başka yere çekmeye çalışıyorsunuz! Fakat emin olun, ben o mektubu göreceğim.

ROSINE

Hayır, göremeyeceksiniz. Eğer bana daha fazla yaklaşırsanız, bu evden kaçır, önüme çıkan ilk yabancından sığınma talep ederim.

BARTHOLO

O da sizi geri çevirir.

ROSINE

Orasını o zaman görürüz.

BARTHOLO

Burası, daima kadınların haklı çıktığı Fransa değil. Yine de ben bu fanteziyi aklınızdan çıkarmak için gidip kapıyı kilitleyeceğim.

ROSINE

(Bartholo kapıya doğru giderken.)

Ah Tanrım! Ne yapmalı?.. Hadi hemen mektubu kuzeniminkiyle değiştirip, onu mektubu almaya teşvik edelim.

(Rosine mektupları değiştirip, kuzeninin mektubunu önlük cebine ucu biraz dışarı çıkacak şekilde yerleştirir.)

BARTHOLO

(*Geri gelerek.*)

Ah! Artık şu mektubu görmeyi umuyorum.

ROSINE

Hangi hakla, çok rica ederim?

BARTHOLO

Dünyadaki en geçerli hakka, güçlünün hakkına dayanarak.

ROSINE

Onu almak için önce beni öldürmeniz gerek.

BARTHOLO

(*Ayağını yere vurarak.*)

Hanımfendi! Hanımfendi!

ROSINE

(*Kendini bir koltuğa atıp fenalık geçirir gibi yapar.*)

Ah! Bu nasıl bir alçaklık!

BARTHOLO

O mektubu bana verin ya da gazabımdan korkun.

ROSINE

(*Arkasına yaslanarak.*)

Talihsiz Rosine!

BARTHOLO

Sizin neyiniz var öyle?

ROSINE

Bu ne feci bir gelecek!

BARTHOLO

Rosine?

ROSINE

Öfkeden boğuluyorum.

BARTHOLO

Fenalaştı.

ROSINE

Elim ayağım boşalıyor, ölüyorum.

BARTHOLO

(Kendi kendine.)

Yüce Tanrım! İşte mektup! Kız farkına varmadan okuyalım hemen.

(Rosine'in nabzını ölçerken mektubu alır ve biraz yana dönerek okumaya çalışır.)

ROSINE

(Hâlâ aynı konumda.)

Talihsiz başım! Ah!

BARTHOLO

(Rosine'in kolunu bırakıp kendi kendine.)

İnsan öğrenmekten korktuğu şeyi öğrenmek için nasıl da can atar!

ROSINE

Ah! Zavallı Rosine!

BARTHOLO

Kokular sürünmek... böyle çırpınmalı rahatsızlıklara neden olabilir.

(Bir yandan Rosine'in nabzını ölçmeye devam ederken, bir yandan da mektubu okur. Rosine biraz doğrulup onu kurnazca süzer, başını sallar ve hiç konuşmadan önceki konumuna geri döner.)

BARTHOLO

(Kendi kendine.)

Aman Tanrım! Kuzeninin mektubuymuş. Hay şu lanet şüphelerim! Şimdi onu nasıl yatıştırmalı? Mektubu okuduğumu fark etmemiş olsa bari!

(Rosine'e destek oluyormuş gibi yapıp mektubu önlüğünün cebine geri koyar.)

ROSINE

(İç çeker.)

Ah!

BARTHOLO

Hadi hadi geçti, bir şeyin yok çocuğum. Biraz sinirlerin bozuldu, o kadar. Nitekim nabzın değişmedi bile.

(Konsolun üstünde duran bir şişeyi almaya gider.)

ROSINE

(Kendi kendine.)

Mektubu yerine koymuş! Çok güzel!

BARTHOLO

Sevgili Rosine, şu ispirotolu suyu biraz koklasanız.

ROSINE

Sizden hiçbir şey istemiyorum, beni rahat bırakın.

BARTHOLO

Şu mektup konusunda size biraz fazla tepki gösterdiğimi kabul ediyorum.

ROSINE

Mesele mektup sanki! İnsanı çileden çıkaran şey, sizin bir şeyleri isteme tarzınız.

BARTHOLO

(Diz çöker.)

Beni affet. Ne kadar hata ettiğimi anladım. Bak işte, ayaklarına kapandım, bütün hatalarımı telafi etmeye hazırım.

ROSINE

Ah affedeyim, evet! Siz hâlâ o mektubun kuzenimden gelmediğine inanırken, ben sizi affedeyim öyle mi?

BARTHOLO

Ondan veya bir başkasından, herhangi bir açıklama istemiyorum.

ROSINE

(Mektubu ona uzatarak.)

Görüyorsunuz işte, biraz nezaketle insan benden istediği her şeyi alabilir. Okuyun hadi.

BARTHOLO

Hâlâ sana karşı şüphe besleyecek kadar talihsiz olsaydım, bu dürüst davranış öyle bir durumda bile tüm şüphelerimi dağıtmaya yeterdi.

ROSINE

Hadi ama okuyun şu mektubu Beyefendi.

BARTHOLO

(*Geri çekilir.*)

Tanrı korusun! Ben sana böyle bir hakarete bulunmam!

ROSINE

Mektubu okumayarak beni gücendiriyorsunuz.

BARTHOLO

Sana olan eksiksiz güvenimi özür kabul et. Şu Figaro'nun neden bilinmez ayağından kan aldığı zavallı Marceline'i görmeye gidiyorum. Sen de gelmez misin?

ROSINE

Birazdan gelirim.

BARTHOLO

Madem artık barıştık benim tatlı sevgilim, ver elini bana. Keşke beni sevsen. Ah! Ne kadar mesut olurdun!

ROSINE

(*Gözlerini yere indirerek.*)

Keşke bana kendinizi sevdirebilseniz. Ah! Sizi nasıl se-verdim!

BARTHOLO

Sana kendimi sevdireceğim, sevdireceğim. Ben öyle di-yorsam, öyle olacak.

(*Çıkar.*)

16. Sahne

ROSINE

(*Bartholo'nun arkasından bakar.*)

Ah, Lindor! Bana kendini sevdirecekmiş!.. Bana az kal-sın onca üzüntüye sebep olacak şu mektubu okuyalım bakalım.

(*Mektubu okur ve haykırır.*)

Ah!.. Okumakta çok gecikmişim. Lindor bana vâsimle ucu açık bir kavgaya tutuşmamı salık veriyor. O kadar iyi bir kavga çıkarmıştım, elimden kayıp gitmesine izin verdim. Mektubu alınca, gözlerime varıncaya dek kızardığımı hissettim. Ah vâsim haklı. Söylenene göre kadınların her durumda sağlam durmalarını sağlayan o sosyete adabından bende hiç yok! Fakat adaletsiz bir adam, bizzat masumiyeti bile kurnaz bir tilkiye dönüştürmeyi başarır.

III. Perde

1. Sahne

BARTHOLO

(Yalnız ve üzgün.)

Nasıl da kızgın! Nasıl da öfkeli! Oysa yatışmış gibi görünüyordu... Bundan böyle Don Bazile'den ders almak istemiyormuş! Bu fikri aklına kim soktu acaba, biri bana söyleyebilir mi? Don Bazile'in benim evliliğimle ilgilendiğini biliyor...

(Kapıya vurulur.)

Kadınların hoşuna gitmek için ne gerekirse yapın. Sonra ufacak bir noktayı atlayın... Bakın, ufacak diyorum...

(Kapıya ikinci kez vurulur.)

Bakalım kim gelmiş.

2. Sahne

Bartholo, Kont

(Kont müzik öğretmeni kılığında.)

KONT

Bu evde daima barış ve neşe hüküm sürsün!

BARTHOLO

(*Ters ters.*)

Hiçbir dilek bu kadar isabetli olmamıştır. Ne istiyorsunuz?

KONT

Beyefendi adım Alonzo, müzik öğretmeniyim, yeni mezun oldum...

BARTHOLO

Öğretmen aramıyorum.

KONT

... Hanımefendi'ye müzik dersi verme şerefine nail olan, büyük manastır orgcusu Don Bazile'in öğrencisiyim...

BARTHOLO

Bazile, evet. Orgcu, evet. Bu şeref nail, evet. Bütün bunları biliyorum, sadede gelin.

KONT

(*Kendi kendine.*)

Ne adam ama!

(*Yüksek sesle.*)

Ani bir hastalık yüzünden kendisinin yataktan çıkmaması gerekiyor ve...

BARTHOLO

Yataktan çıkmaması mı gerekiyor? Bazile'in mi? İyi ki birini yollamış, hemen gidip onu göreyim.

KONT

(*Kendi kendine.*)

Hay lanet!

(*Yüksek sesle.*)

Yataktan çıkmaması gerekiyor derken Beyefendi, şey demek istedim... odasından çıkmaması gerekiyor.

BARTHOLO

İsterse küçücük bir rahatsızlık olsun, onu görmem gerek. Siz önden gidin, ben arkanızdan gelirim.

KONT

(*Rahatsız.*)

Beyefendi ben şöyle görevlendirildim... Bizi kimse duymaz, değil mi?

BARTHOLO

(*Kendi kendine.*)

Düzenbazın teki bu!

(*Yüksek sesle.*)

Ah hayır Gizemli Beyefendi. Endişe duymadan konuşabilirsiniz, tabii konuşabilirsiniz.

KONT

(*Kendi kendine.*)

Lanet ihtiyar!

(*Yüksek sesle.*)

Don Bazile beni size şunu iletmekle görevlendirdi...

BARTHOLO

Yüksek sesle konuşun, bir kulağım duymuyor.

KONT

(*Sesini yükselterek.*)

Ah seve seve! Büyük meydanda kalan Kont Almaviva...

BARTHOLO

(*Korkuyla.*)

Yavaş konuşun, yavaş konuşun.

KONT

(*Daha da yüksek sesle.*)

...bu sabah oradan ayrılmış. Don Bazile, Kont Almaviva'nın bu şehirde olduğunu...

BARTHOLO

Yavaş konuşun, ne olur yavaş konuşun.

KONT

(*Aynı tonla.*)

... benim aracılığım la öğrendiğinden ve Sinyora Rosine'in Kont'a mektup yazdığını keşfeden kişi yine ben olduğumdan...

BARTHOLO

Ona mektup mu yazmış? Sevgili dostum aman daha yavaş konuşun, çok rica ediyorum! Gelin, şöyle oturalım ve dostça çene çalalım. Rosine'in diyordunuz...

KONT

(*Gururla.*)

Evet, ben keşfettim. Bu yazışmadan sizin adınıza endişe duyan Bazile benden size mektubu göstermemi rica etti. Fakat sizin olaya yaklaşımınız...

BARTHOLO

Eh ama Tanrım, olaya gayet iyi niyetle yaklaşıyorum ben. Fakat sizin daha alçak sesle konuşmanız mümkün değil midir?

KONT

Bir kulağınızın işitmediğini kendiniz söylediniz.

BARTHOLO

Af buyurun Senyör Alonzo. Eğer beni şüpheli ve sert bulduysanız, lütfen af buyurun. Etrafım o kadar çok entrikacıyla, o kadar çok tuzakla çevrili ki... Sonra sizin endaminiz, yaşınız, havanız... Af buyurun, lütfen af buyurun. Pekâlâ, demek mektup sizde?

KONT

Ha şöyle Beyefendi, bu tonda konuşalım işte. Fakat birilerinin bizi dinlemesinden korkuyorum.

BARTHOLO

Ah kim duysun istiyorsunuz? Bütün uşaklarım perişan durumda! Rosine öfkelenip odasına kapandı! Evime şeytan girdi sanki. Yine de gidip bir bakayım...

(*Rosine'in kapısını yavaşça aralar.*)

KONT

(*Kendi kendine.*)

Kendi öfkemin kurbanı oldum... Şimdi mektubu göstermemek olur mu? Kaçmam gerekir. O zaman hiç gelmesem de olurdu... Mektubu ona göstersem... Rosine'e

haber verebilsem, mektubu göstermek çok usta bir manevra olurdu...

BARTHOLO

(*Ayaklarımın ucuna basarak geri gelir.*)

Penceresinin önüne oturmuş, sırtı kapıya dönük, subay kuzeninden gelen, benim önceden mührünü kırdığım mektubu tekrar okumakla meşgul... Şimdi onun yazdığı mektubu görelim bakalım.

KONT

(*Rosine'in mektubunu vererek.*)

İşte burada.

(*Kendi kendine.*)

Tekrar okuduğu benim mektubum.

BARTHOLO

(*Okur.*)

“Bana isminizi ve mevkinizi söylediğinizden beri...” Ah hain kadın! Bu, onun el yazısı.

KONT

(*Korkuyla.*)

Şimdi de siz biraz yavaş konuşun canım.

BARTHOLO

Size minnet borçluyum sevgili dostum!

KONT

Her şey bittikten sonra, hâlâ bana borçlu olduğunuzu düşünürseniz, bana borcunuzu ödersiniz... Don Bazile'in şu sıra bir hukukçuyla yürüttüğü çalışmaya göre...

BARTHOLO

Bir hukukçuyla mı? Benim evliliğim hakkında mı?

KONT

Şüphesiz. Don Bazile size her şeyin yarına hazır olacağını söylememi istedi. İşte o zaman eğer küçükhanım direnirse...

BARTHOLO

Ki direnecektir.

KONT

(Mektubu geri almak ister, fakat Bartholo sıkı sıkı kavrar.)

İşte o zaman ben işinize yarayabilirim. Ona kendi mektubunu gösteririz ve gerekirse...

(Daha gizemli bir tavırla.)

... ben daha da ileri gider ve mektubu, Kont'un kalbini kaptırdığı başka bir kadından aldığımı söylerim. Siz de tahmin edersiniz ki, hayret, utanç ve öfke küçükhanımı hemen o an...

BARTHOLO

(Gülerek.)

İftira atmak ha! Sevgili dostum şimdi sizin Don Bazile tarafından gönderildiğinize tamamen ikna oldum!.. Fakat bütün bunların danışıklı dövüş gibi görünmemesi için, Rosine'in sizi önceden tanınması daha iyi olmaz mı?

KONT

(Sevincini bastırarak.)

Don Bazile'in düşüncesi de buydu. Fakat nasıl yapmalı? Saat geç oldu... Kalan kısacık zamanda da...

BARTHOLO

Sizin Don Bazile'in yerine geldiğinizi söylerim. Ona ders veremez misiniz?

KONT

Sizi memnun etmek için yapmayacağım şey yoktur. Fakat dikkatli olun, bütün bu sahte öğretmen hikâyeleri, malum, komedilerde kullanılan çok eski numaralardır. Ya şüphelenirse?

BARTHOLO

Sizi takdim eden ben olduktan sonra şüphelenmez. Üstelik görünüşünüze bakınca, sizde iyilik etmek isteyen bir dosttan ziyade kılık değiştirmiş bir âşık havası var.

KONT

Gerçekten mi? Sizce görünüşüm bu kandırmacayı güçlendirebilir mi?

BARTHOLO

Dünyanın en kurnaz adamı anlasın da göreyim! Rosine'in bu akşam asabı çok bozuk. Fakat hele sizi bir görsün... Klavseni hemen şu odada. Onu beklerken siz keyfinize bakın. Onu getirmek için imkânsız deneyeceğim.

KONT

Mektuptan bahsetmemeye dikkat edin.

BARTHOLO

Kader anından önce mi? O zaman bütün etkisini kaybeder. Bana bir şeyi iki kere söylemeye gerek yok. Bana bir şeyi iki kere söylemeye hiç gerek yok.

(Çıkar.)

3. Sahne

KONT

(Yalnız.)

Neyse nihayet kurtuldum! Öff! Şu herifi yola getirmek ne kadar zormuş böyle! Figaro onu iyi tanıyor. Arka arkaya yalan söylemek zorunda kaldım. Bu da bana yavan, beceriksiz bir hava verdi. Adamın gözlerinde öyle bir bakış var ki!.. İnan olsun, mektup bir anda aklıma gelmese, bir ahmak gibi evden kapı dışarı edilecektim. Ah Tanrım! İçeride bir tartışma başladı. Ya Rosine gelmemekte inat ederse! Hele bir dinleyelim... Odasından çıkmayı reddediyor. Kurnazlığımın meyvesini toplamadım, tüh!

(Tekrar dinler.)

İşte geliyor. Hemen görünmeyeyim.

(Klavsene odasına girer.)

4. Sahne
Kont, Rosine, Bartholo

ROSINE

(*Yapmacık bir öfkeyle.*)

Söyleyeceğiniz her şey boşuna Beyefendi. Ben kararımı verdim. Artık müziğin lafını bile duymak istemiyorum.

BARTHOLO

Dinle biraz çocuğum. Gelen adam Senyör Alonzo. Don Bazile'in öğrencisi ve dostu. Don Bazile onu nikâh şahitlerimizden biri olması için seçmiş... Müzik seni sakinleştirir, inan bana.

ROSINE

Ah böyle bir şeyi aklınızın ucundan bile geçirmeyin! Eğer bu akşam şarkı söylersem!.. Geldiği yere göndermekten bu kadar çekindiğiniz şu öğretmen nerede peki? İki cümleyle ona da, Bazile'e de haddini bildireceğim.

(*Birden âşığını görür ve bir çılgılık atar.*)

Ah!

BARTHOLO

Neyiniz var?

ROSINE

(*İki eli kalbinin üstünde, büyük bir heyecanla.*)

Ah Tanrım, Beyefendi... Ah Tanrım, Beyefendi...

BARTHOLO

Yine fenalaştı. Senyör Alonzo?

ROSINE

Hayır, fenalaşmadım... Fakat tam dönerken... ah!

KONT

Ayağınız mı burkuldu Hanımefendi?

ROSINE

Ah evet. Ayağım burkuldu. Çok canım acıdı.

KONT

Fark ettim.

ROSINE

(*Kont'a bakarak.*)

Acıyı âdeta kalbimde hissettim.

BARTHOLO

Koltuk, hemen bir koltuk. Burada bir koltuk yok mu?

(*Koltuk aramaya gider.*)

KONT

Ah Rosine!

ROSINE

Bu nasıl bir tedbirsizlik!

KONT

Size söylemem gereken binlerce önemli şey var.

ROSINE

Bizi yalnız bırakmaz ki.

KONT

Figaro bize yardıma gelecek.

BARTHOLO

(*Bir koltuk getirir.*)

Hadi sevgilim, otur şöyle. Öğretmen Bey, Hanımefendi bu akşam ders yapamayacak gibi görünüyor. Artık başka bir gün yaparsınız. Güle güle.

ROSINE

(*Kont'a.*)

Hayır bekleyin. Acım biraz dindi.

(*Bartholo'ya.*)

Size karşı haksızlık ettiğimi hissediyorum Beyefendi. Ben de sizin yolunuzdan gidip derhal özür dilemek istiyorum...

BARTHOLO

Ah kadınların bu iyi huylu tabiatı! Fakat böyle bir heyecandan sonra, en ufak bir çaba sarf etmene dahi dayanamam, çocuğum. Hadi güle güle, güle güle.

ROSINE

(*Kont'a.*)

Bir dakika bekleyin, çok rica ederim!

(*Bartholo'ya.*)

Eğer dersimi yapıp size ne kadar pişman olduğumu kanıtlamamı engellerseniz, o zaman beni sevmediğinize inanırım.

KONT

(*Bartholo'ya.*)

Bana sorarsanız Hanımefendi'yi kızdırmayalım.

BARTHOLO

O halde benden günah gitti aşkım. Fakat senin canını sıkmaktan o kadar çekiniyorum ki, ders yapacağın bütün süre boyunca yanında kalmak istiyorum.

ROSINE

Olmaz Beyefendi. Müzikten hiç hoşlanmadığınızı biliyorum.

BARTHOLO

Seni temin ederim ki bu akşam müzik beni büyüleyecek.

ROSINE

(*Alçak sesle Kont'a.*)

Dayanamıyorum!

KONT

(*Nota sehpasından bir nota kâğıdı alarak.*)

Söylemek istediğiniz şarkı bu mu Hanımefendi?

ROSINE

Evet, Nafile Tedbir'den çok güzel bir parça.

BARTHOLO

Yine mi şu Nafile Tedbir?

KONT

Günümüzün en büyük yeniliği bu. Baharı hayli canlı bir şekilde betimliyor. Şayet Hanımefendi denemek isterlerse...

ROSINE

(*Kont'a bakarak.*)

Büyük bir memnuniyetle. Bahar imgesi beni hep mest etmiştir. Tabiatın gençliğidir bahar. İnsan kıştan çıkınca, kalbi daha yüksek bir duyarlılık kazanmış gibi görünür.

Tıpkı uzun süredir hapis tutulan bir kölenin, kendisine sunulan özgürlüğün tadını çok daha büyük bir hazla çıkarması gibi.

BARTHOLO

(Alçak sesle Kont'a.)

Kafasında hep bu hayalperest düşünceler.

KONT

(Alçak sesle.)

Kendini nasıl da kaptırıyor, görüyor musunuz?

BARTHOLO

Görmez miyim!

(Az önce Rosine'in oturduğu koltuğa gidip oturur.)

ROSINE

(Şarkı söyler.)¹⁸

Aşk geri getirdiğinde ovaya
Âşıkların sevgilisi baharı,
Her şey canlandırır varlığı;
Baharın ateşi nüfuz eder çiçeklere
Ve genç kalplere;
Sürüler iner yaylalardan
Ve bütün yamaçlarda yankılanır
Hoplayıp zıplayan kuzuların çığlıkları;
Her şey mayalanır,
Her şey çoğalır;

18 İspanyol havasındaki bu küçük arya Paris'teki ilk temsilde, içinde bulunduğumuz bu kriz ve mücadele günlerinde parterde, çıkarılması âdet haline gelen yuhalamalara, uğultulara ve patırtıya rağmen icra edildi. Aktris, çekingenliği yüzünden arya'yı o günden sonra söylemeye cesaret edemedi ve tiyatronun genç bağnazları onun bu çekingenliği öve öve bitiremediler. Ancak Comédie Française'in itibarı bundan kârlı çıksa da, *Sevilla Berberi*'nin çok şey kaybettiğini kabul etmek gerek. Bu nedenle, biraz müzik çalmanın bu kadar büyük sorunlara yol açmayacağı sahnelerde, oyunun türü ve vereceği keyif açısından, bütün tiyatro yönetmenlerini bu arya'yı oyundan çıkarmamaya, bütün aktörleri bu arya'yı icra etmeye, bütün seyircileri bu arya'yı dinlemeye ve bütün eleştirmenleri bizi mazur görmeye davet ediyoruz. (Beaumarchais'nin notu)

Dişi koyunlar otlar,
Çiçekler açar,
Başlarında bekler sadık köpekler.
Oysa aşkla coşmuş Lindor'un tek saadeti,
Çoban kızının sevmesidir kendisini.
Aynı Melodi:
Annesinden uzaklaşır
Çoban kızı şarkılar söyleyerek gider
Âşığının beklediği yere.
Bu hileye sıkça başvurur aşk.
Oysa şarkı söylemek
Uzaklaştırır mı tehlikeyi?
Tatlı sesi kavalın,
Şarkıları kuşların,
Kendi güzelliği,
On beş on altı yaşın tazeliği,
Her şey heyecanlandırır onu,
Her şey kıskırtır,
Zavallı kızcağız kaygılıdır.
Yollarını bekler Lindor
Saklandığı yerde;
Kız ilerler,
Lindor atılıp öper birden;
Kız halinden memnun,
Kızmış gibi yapar gerçi
Yatıştırılsın diye kalbi.
Küçük Nakarat: İç çekişler,
Okşamalar, vaatler,
Coşkulu öpücükler,
Hazlar,
İnce şakalaşmalar,
Hepsi yaşanır teker teker.
Derken uçup gider öfkesi
Küçük çoban kızının.
Şayet kıskanç biri bozarsa

*Bu denli tatlı bir izdivacı,
Âşıklarımız bulur elbet bir yolunu...
... İhtiraslarını saklamanın.
Fakat iki insan sevişince,
Azap artırır
Aşkın hazzını.*

(Bartholo şarkıyı dinlerken uyuyakalır. Küçük nakarat sırasında Kont, Rosine'in elini tutup öpücüklerle boğar. Duyduğu heyecan Rosine'in şarkısını yavaşılatır, hafifletir, hatta âşıklarımız bulur elbet bir yolunu dizesinin ortasında sesini tamamen keser. Orkestra da şarkıcıya uyup temposunu düşürür ve nihayet tüm-den susar. Bartholo'nun içinin geçmesine sebep olan gürültününün kesilmesi onu uyandırır. Kont ayağa kalkar. Rosine ve orkestra şarkıya kaldığı yerden aceleyle devam eder. Küçük nakarat tekrar ettikçe, bu küçük oyun da aynı şekilde tekrar eder.)

KONT

Gerçekten de çok hoş bir parça ve Hanımefendi bu parçayı büyük bir ustalıkla icra ediyor.

ROSINE

İltifat ediyorsunuz Senyör. O şeref yalnızca öğretmene ait.

BARTHOLO

(Esneyerek.)

Ben bu hoş parça esnasında, zannedersem ki biraz uyumuşum. Bakmam gereken çok hasta var. Ona gidiyorum, buna gidiyorum, ortada fır dönüyorum. Bir yere oturur oturmaz da, zavallı bacaklarım...

(Ayağa kalkıp koltuğu iter.)

ROSINE

(Alçak sesle Kont'a.)

Figaro hâlâ gelmedi.

KONT

Biraz zaman kazanalım.

BARTHOLO

Fakat Öğretmen Bey o ihtiyar Bazile'e daha önce de söyledim. Rosine'e bütün bu cafcacılı arylar yerine şöyle daha neşeli bir şeyler öğretmenin bir yolu yok mudur? Hepsi bir yükseliyor, bir alçalıyor, yuvarlanıyor, sürekli bir hi ho, hi ho, a, a, a, a. Bana hepsi de cenaze müziği gibi geliyor. Oysa benim gençliğimde söylenen, herkesin kolayca öğrendiği basit şarkılardan olsa. Mesela eskiden şöyle bir şey bilirdim... Mesela...

(*Şarkı sırasında kafasını kaşıyarak sözlerini düşünür, parmak şıklatıp ihtiyar adamlar gibi dizlerini oynatır.*)

*Paran olsa alır mısın,
Benim tatlı Rosine'ciğim,
Kocaların kralını?*

(*Gülerek Kont'a.*)

Şarkıdaki isim Fanchon'cuktu fakat ben onun hoşuna gitsin ve de duruma uysun diye Rosine'cik yaptım. Ha ha ha çok iyi, değil mi?

KONT

(*Gülerek.*)

Ha ha ha! Evet, daha iyisi olamazdı gerçekten.

5. Sahne

Figaro (*sahne gerisinde*), Rosine, Bartholo, Kont

BARTHOLO

(*Şarkı söyler.*)

*Paran olsa alır mısın,
Benim tatlı Rosine'ciğim,
Kocaların kralını?*

*Ben bir Tircis¹⁹ değilim belki,
Fakat geceleyin, kör karanlıkta
Hâlâ yararım işe.*

*Zaten hava karardı mı bir kere,
En güzel kediler bile döner küle.*

*(Nakarâtı dans ederek tekrar eder. Arkasında duran
Figaro onun hareketlerini taklit eder.)*

Ben bir Tircis değilim belki, vs.

(Figaro'yu fark ederek.)

Ah girin bakalım Berber Efendi! Yaklaşın, yaklaşın. Bugün ne kadar hoşsunuz böyle!

FIGARO

(Selam vererek.)

Beyefendi annem de bir zamanlar öyle derdi. Fakat o zamandan bu zamana biraz bozdum.

(Alçak sesle Kont'a.)

Bravo Monsenyör.

(Bütün sahne boyunca Kont Rosine'le konuşabilmek için elinden geleni yapar. Fakat vâsinin kaygılı ve tetikte gözleri ona her defasında engel olur. Bu durum bütün aktörler arasında, Hekim ile Figaro'nun konuşmasından bağımsız olarak sessiz bir oyun başlamasına neden olur.)

BARTHOLO

Yine adamlarıma müshil verip onları hacamat edip, evimdeki herkesi perişan etmeye mi geldiniz bakalım?

FIGARO

Aman Beyefendi her gün bayram değil ki. Fakat günlük çabalarımı saymazsak Beyefendi, gerek duyulduğu takdirde azmimin emir almayı beklemeden...

BARTHOLO

Azminiz emir beklemiyor demek? Peki söyleyin bakalım, Pek Azimli Bey saatlerdir esneyip duran ve ayakta uy-

¹⁹ Yunan mitolojisinde bir çobanın ismi. O dönem Fransız edebiyatında pastoral eserler özellikle popülerdi. (ç.n.)

yan şu zavallıya ne diyeceksiniz? Ya üç saattir kafatasını çatlatırcasına hapşıran zavallıya? Neredeyse beyni dışarı fıskıracak. Onlara ne diyeceksiniz?

FIGARO

Onlara ne mi diyeceğim?

BARTHOLO

Evet, onlara.

FIGARO

Onlara şey diyeceğim... Aman canım, hapşırana çok yaşa, esneyene de git yat derim, olur biter. Hesap pusulasını şişirecek olan bunlar değil ya Beyefendi.

BARTHOLO

Orası öyle. Fakat gözümü dört açmasam, hacamatla ilaçlar hesapları şişirir. Peki katırımın gözlerini de azminizden mi bağladınız? Yara lapası hayvanın gözlerini mi açacak?

FIGARO

Gözlerini açmasa bile, onun görmesine de engel değil ya.

BARTHOLO

Eğer bunu hesap pusulasında görürsem!.. Böyle zırvalık olmaz canım!

FIGARO

Açıkcası Beyefendi insanlar saçmalık ile çılgınlık arasında gidip geliyorlar. Ben ikisinde de bir kazanç görmüyorum. Benim tek derdim keyif almak. Yaşasın sevinç! Dünya üç hafta daha yerinde duracak mı bakalım?

BARTHOLO

Siz daha fazla oyalanmadan benim yüz ekümü faiziyle geri ödeseniz daha iyi olur Bay Ukala. Bakın sizi şimdi uyarıyorum.

FIGARO

Dürüstlüğümden şüphe mi ediyorsunuz Beyefendi? Yüz ekünüz demek? Size yüz ekü borçlu olduğumu inkâr etmektense, size ömrüm boyunca yüz ekü borçlu kalmayı tercih ederim.

BARTHOLO

Peki söyleyin bakalım Küçük Figaro, ona götürdüğünüz bonbonları nasıl buldu?

FIGARO

Ne bonbonu? Ne demek istiyorsunuz?

BARTHOLO

Hani bu sabah, şu kâğıtlardan biriyle yapılmış külâhtaki bonbonları.

FIGARO

Hay bir şey anladıysam...

ROSINE

(Sözünü keserek.)

Kızınıza bonbonları benim gönderdiğimi söylemeyi unutmadınız ya Bay Figaro? Sizden özellikle rica etmiştim.

FIGARO

Ha ha ha, bu sabahki bonbonlar mı? Ne kadar da aptalım! Aklımdan tamamen uçup gitmiş... Ah muhteşemdiler, Hanımefendi olağanüstüydüler.

BARTHOLO

Yok muhteşemmişmiş, yok olağanüstüymüşmüş. Evet, tabii, şimdi kıvrın bakalım Berber Efendi! Pek güzel bir mesleğiniz varmış doğrusu Beyefendi.

FIGARO

Mesleğimin nesi varmış Beyefendi?

BARTHOLO

Size iyi bir ün de kazandıracaktır Beyefendi!

FIGARO

Ben de o üne layık olacağım Beyefendi.

BARTHOLO

Katlanacağım desenize şuna Beyefendi.

FIGARO

Siz nasıl isterseniz Beyefendi.

BARTHOLO

Pek bir yüksekte atıyorsunuz Beyefendi. Fakat şunu iyi bilin ki, eğer ben bir budalayla tartışıyorsam, ona pabuç bırakmam.

FIGARO

(*Ona sırtını dönerek.*)

İşte bu noktada birbirimizden ayrılıyoruz Beyefendi. Zira ben budalalara daima pabuç bırakırım.

BARTHOLO

Nasıl yani? Ne dedi bu şimdi Öğretmen Bey?

FIGARO

Siz karşınızda, ustura kullanmaktan başka bir şey bilmeyen, herhangi bir köy berberi var zannediyorsunuz. Şunu bilin ki Beyefendi, ben Madrid'de kalemiyle hayatını kazanmış biri-yim ve şayet beni çekemeyenler engel olmasaydı...

BARTHOLO

İyi de buraya gelip meslek değiştireceğinize, neden orada kalmadınız?

FIGARO

Herkes elinden gelen neyse onu yapar. Kendinizi benim yerime koyun.

BARTHOLO

Kendimi sizin yerinize mi koyayım? Ah öyle mi? Saçma sapan konuşurdum herhalde!

FIGARO

O noktada siz de hiç fena değilsiniz Beyefendi. Bu konuda kendi köşesinde düşüncelere dalıp gitmiş olan meslektaşınıza danışmak isterim...

KONT

(*Kendine gelerek.*)

Ben... şey, ben Beyefendi'nin meslektaşı değilim.

FIGARO

Değil misiniz? Hekim'le istişare ettiğinizi görünce, aynı meslekten olduğunuzu düşünmüştüm.

BARTHOLO

(Öfkeyle.)

Peki ama sizi buraya hangi rüzgâr attı? Hanımefendi'ye yine bir mektup teslim etmeye mi geldiniz? Konuşun! Ben dışarı mı çıkmalıyım?

FIGARO

Bizim gibi zavallı insanlara nasıl da kötü muamele ediyorsunuz! Aman tamam, sizi tıraş etmek için gelmiştim, hepsi bu Beyefendi. Tıraş gününüz değil mi bugün?

BARTHOLO

Sonra tekrar gelirsiniz.

FIGARO

Ah tabii, sonra gelirim! Yarın sabah bütün garnizona müshil ilacı verilecek. Bu işi hamilerim sayesinde kopardım. Kaybedecek ne kadar zamanım var, varın siz hesap edin! Beyefendi dairelerine geçecekler mi?

BARTHOLO

Hayır Beyefendi dairelerine geçmeyecekler. Peki ama... burada tıraş olmamın ne sakıncası var?

ROSINE

(Küçümsemeyle.)

Ne kadar da görgülüsünüz! Oldu olacak, benim dairemde tıraş olun bari!

BARTHOLO

Kızdın mı? Özür dilerim, çocuğum. Dersin birazdan bitecek ya. Sesini duyma zevkinden bir an bile mahrum olmamak için şey etmiştim...

FIGARO

(Alçak sesle Kont'a.)

Onu buradan çıkartamayacağız!

(Yüksek sesle.)

Hadi bakalım! L'Eveillé! La Jeunesse! Leğen! Su! Beyefendi'ye ne lazımsa getirin!

BARTHOLO

Tabii tabii, çağırın bakalım! Sizin tedavi yönteminiz yüzünden yorgun, halsiz, bitkin düşmedi mi hepsi? Onları yatırmak gerekmedi mi?

FIGARO

İyi öyleyse, her şeyi gider kendim alırım. Gereken malzemeler sizin odanızda değil mi?

(Alçak sesle Kont'a.)

Onu dışarı çekeceğim.

BARTHOLO

(Anahtar destesini uzatır, fakat sonra aniden atılarak.)

Olmaz, olmaz, ben kendim giderim!

(Çıkarken alçak sesle Kont'a.)

Siz onlara göz kulak olun, çok rica ederim.

6. Sahne

Figaro, Kont, Rosine

FIGARO

Tüh fırsatı nasıl da kaçırdık! Tam anahtar destesini bana verecekti. Kafesin anahtarı onların arasındaydı, değil mi?

ROSINE

En yenisi o.

7. Sahne

Bartholo, Figaro, Kont, Rosine

BARTHOLO

(Geri gelir. Kendi kendine.)

Tanrım, şu lanet berberi nasıl burada bıraktım!

(Figaro'ya.)

Alın.

(Ona anahtar destesini verir.)

Çalışma odamda, yazı masasının altında. Fakat başka hiçbir şeye dokunmayın.

FIGARO

Aman aman, dokunur muyum hiç! Sizin gibi şüpheli bir adamın eşyalarına el sürmek!

(Çıkarken kendi kendine.)

Tanrı nasıl masumdan yana, görün işte.

8. Sahne

Bartholo, Kont, Rosine

BARTHOLO

(Alçak sesle Kont'a.)

Kont'a mektubu götüren işte bu namussuz.

KONT

(Alçak sesle.)

Düzenbaz bir hali var.

BARTHOLO

Artık beni kandıramayacak.

KONT

Sanırım bu noktada en kötüsünü yapmış zaten.

BARTHOLO

Bir kez daha düşününce, onu Rosine'le baş başa bırakmaktansa odama yollamak daha ihtiyatlı bir davranış olur dedim.

KONT

Benden gizli tek bir söz dahi edemediler.

ROSINE

Böyle sürekli fısır fısır konuşmak ne kadar kibarca bir davranış Beyefendi! Peki ya benim dersim ne olacak?

(Tam o sırada dışarıdan tabak çanak kırılmasına benzer bir şangırtı duyulur.)

BARTHOLO

(Bağırarak.)

Bu gürültü de ne böyle?

Hain berber her şeyi merdivenlerde düşürmüş olsa gerek!

Tuvalet takımımın en iyi parçalarını hem de!

(Dışarı koşar.)

9. Sahne

Kont, Rosine

KONT

Figaro'nun zekâsı sayesinde baş başa kalabildiğimiz şu anı iyi değerlendirelim. Çok rica ediyorum Hanımefendi, bu akşam sizinle bir an için görüşmeme izin verin. Sizi içine düşmek üzere olduğunuz esaretten kurtarabilmem için bu şart.

ROSINE

Ah, Lindor!

KONT

Kafesinize tırmanabilirim. Sizden bu sabah aldığım mektuba gelince, onu mecburen...

10. Sahne

Rosine, Bartholo, Figaro, Kont

BARTHOLO

Yanılmamışım. Her şey kırılmış, paramparça olmuş.

FIGARO

Uğruna bu kadar yaygara koparılan felakete bak! Merdivenlerde göz gözü görmüyor.

(Kont'a anahtarı gösterir.)

Çıkarken bir anahtara takılmışım...

BARTHOLO

İnsan iş yaparken biraz dikkat eder. Bir anahtara takılmışmış! Ne de maharetli bir adammışsınız!

FIGARO

Ne diyeyim Beyefendi, siz de artık daha maharetlisini bulursunuz.

•

11. Sahne

Rosine, Bartholo, Figaro, Kont, Don Bazile

ROSINE

(Dehşetle kendi kendine.)

Don Bazile!

KONT

(Kendi kendine.)

Yüce Tanrım!

FIGARO

(Kendi kendine.)

Şeytanın ta kendisi!

BARTHOLO

(Ona doğru giderek.)

Ah Bazile sevgili dostum! Büyük geçmiş olsun. Demek rahatsızlığınız çok uzun sürmedi ha? Aslına bakarsanız, Senyör Alonzo beni sağlık durumunuz hakkında müthiş endişelendirdi. İsterseniz ona da sorabilirsiniz. Kendisi mâni olmasaydı, sizi görmeye gelecektim...

BAZILE

(Hayretle.)

Don Alonzo mu?

FIGARO

(Ayağını yere vurarak.)

Eh ama bu kadarı da fazla! Hep bir aksaklık, hep bir aksaklık! Alt tarafı bir sakal için iki saatim gitti! Bu ne feci meslek böyle!

BAZILE

(*Orada bulunan herkesi inceleyerek.*)

Beyler lütfen bana açıklayabilir misiniz...

FIGARO

Onunla ben gidince görüşürsünüz artık.

BAZILE

Fakat öncesinde şunu...

KONT

Sussanız iyi edersiniz Bazile. Beyefendi'ye bilmediği bir şeyi söyleyecek değilsiniz ya? Sizin müzik dersi için yeri-nize beni gönderdiğinizi ben ona zaten söyledim.

BAZILE

(*Daha da büyük bir şaşkınlıkla.*)

Müzik dersi mi?.. Alonzo mu?

ROSINE

(*Alçak sesle Bazile'e.*)

Yeter ama, susun artık.

BAZILE

Rosine de işin içinde!

KONT

(*Alçak sesle, Bartholo'ya.*)

Ona çok alçak sesle bizim aramızda anlaştığımızı söyle-yiverin siz de.

BARTHOLO

(*Alçak sesle Bazile'e.*)

Onun sizin öğrenciniz olmadığını söyleyip bizi yalancı çıkarmayın sakın, her şeyi berbat edersiniz.

BAZILE

Ama... ama...

BARTHOLO

(*Yüksek sesle.*)

Gerçekten de Bazile, ben öğrencinizden daha yetenekli-sini görmedim.

BAZILE

(*Afallamış.*)

Benim öğrencim mi?

(*Alçak sesle.*)

Size Kont'un taşındığını söylemek için gelmişim.

BARTHOLO

(*Alçak sesle.*)

Biliyorum, susun.

BAZILE

(*Alçak sesle.*)

Size kim söyledi?

BARTHOLO

(*Alçak sesle.*)

O söyledi tabii!

KONT

(*Alçak sesle.*)

Ben söyledim tabii! Biraz bizi dinleseniz.

ROSINE

(*Alçak sesle Bazile'e.*)

Susmak sizin için bu kadar güç bir şey mi acaba?

FIGARO

(*Alçak sesle Bazile'e.*)

Hımm, şavalak ihtiyar, sağır olmuş!

BAZILE

(*Kendi kendine.*)

İyi de burada kimi kandırmaya çalışıyorlar ki? Herkes işin içinde zaten!

BARTHOLO

(*Yüksek sesle.*)

Söyleyin bakalım Bazile, hukukçunuz nerede?

FIGARO

Hukukçunuzu bütün gece konuşabilirsiniz.

BARTHOLO

(*Bazile'e.*)

Bilmek istediğim tek bir şey var: Sadece hukukçudan memnun kalıp kalmadığınızı söyleyin bana.

BAZILE

(*Şaşkına dönmüş halde.*)

Hukukçu mu?

KONT

(*Gülümseyerek.*)

Hukukçuyla görüşmediniz mi?

BAZILE

(*Sabırsızca.*)

Yoo hukukçuyla falan görüşmedim ben!

KONT

(*Alçak sesle Bartholo'ya.*)

Meseleyi burada Hanımefendi'nin önünde mi izah etsin istiyorsunuz? Gönderin onu.

BARTHOLO

(*Alçak sesle Kont'a.*)

Haklısınız.

(*Bazile'e.*)

Peki ama sizi böyle ansızın yatağa düşüren hastalık neydi?

BAZILE

(*Öfkeyle.*)

Sizi anlamıyorum.

KONT

(*Bazile'in eline gizlice bir para kesesi sıkıştırarak.*)

Evet, evet. Beyefendi size sıhhatiniz bu kadar kötülemişken niçin buralara kadar geldiğinizi soruyor.

FIGARO

Benzi ölü gibi bembeyaz!

BAZILE

Ah, şimdi anlıyorum...

KONT

Hadi siz gidip yatın sevgili Bazile, hiç iyi değilsiniz ve bizi endişeden öldüreceksiniz. Hadi gidip yatın.

FIGARO

Adamın ağzı burnu kaymış. Hadi gidip yatın.

BARTHOLO

Şerefim üzerine yemin ederim, ateşiniz olduğu bir fersah öteden anlaşıyor. Hadi gidip yatın.

ROSINE

Niçin evden çıktınız ki? Böyle hastalıklar bulaşıcıdır derler. Hadi gidip yatın.

BAZILE

(*Şaşkınlıktan ağzı açık.*)

Gidip yatayım mı?

HEPSİ BİRDEN

Kesinlikle!

BAZILE

(*Hepsine birden bakarak.*)

Nitekim, beyler, ben eve gidip biraz uzansam hiç fena olmayacak. Zira burada kendimi hiç iyi hissetmiyorum.

BARTHOLO

Yarın görüşürüz. Tabii kendinizi daha iyi hissederseniz.

KONT

Bazile yarın erkenden sizdeyim.

FIGARO

Sözüme güvenin ve yatağınızda sıcak sıcak yatın.

ROSINE

İyi akşamlar Bay Bazile.

BAZILE

(*Kendi kendine.*)

Bir şey anladıysam ne olayım! Şu para kesesi olmasa...

HEPSİ

İyi akşamlar Bazile, iyi akşamlar!

BAZILE

(*Çıkarken.*)

Hadi o zaman size de iyi akşamlar, iyi akşamlar.

(*Hep birlikte gülererek Bazile'i uğurlarlar.*)

12. Sahne

Rosine, Bartholo, Figaro, Kont

BARTHOLO

(Ciddi bir sesle.)

O adamın durumu hiç iyi değildi.

ROSINE

Gözleri dalgındı.

KONT

Açık hava çarpmış herhalde.

FIGARO

Nasıl kendi kendine konuşuyordu, gördünüz mü? Biz fâniler nasıl da kırılgan yaratıklarız!

(Bartholo'ya.)

Hadi artık tıraş olmaya hazır mısınız?

(Onu Kont'un çok uzağındaki bir koltuğa doğru iter ve eline bir tıraş bezi verir.)

KONT

Dersi bitirmeden önce Hanımefendi, size öğretme şerefine nail olduğum sanatı daha da geliştirebilmeniz için gerekli olan bir bilgiyi sizinle paylaşmak isterim.

(Rosine'e yaklaşıp kulağına bir şeyler fısıldamaya başlar.)

BARTHOLO

(Figaro'ya.)

Aaa ama siz de, görmeme engel olmak için kasten mi önüme geçiyorsunuz?

KONT

(Alçak sesle Rosine'e.)

Kafesin anahtarı elimizde. Gece yarısı burada olacağız.

FIGARO

(Tıraş bezini Bartholo'nun boynuna dolar.)

Neyi göreceksiniz ki? Bu bir dans dersi olsaydı seyrederdiniz. Fakat bu bir şan dersi... Ay, ay, ay!

BARTHOLO

Ne oldu?

FIGARO

Gözüme bir şey kaçtı!

(Başını yaklaştırır.)

BARTHOLO

Öyle ovuşturmasanıza.

FIGARO

Sol gözüm. Şuraya doğru biraz sertçe üfleyebilir miydiniz acaba?

(Bartholo Figaro'nun başını tutar, üstünden bakıp onu sertçe iter ve konuşmalarını dinlemek üzere âşıkların arkasına sokulur.)

KONT

(Alçak sesle Rosine'e.)

Mektubunuza gelince, demin burada kalabilmemi zora sokacak öyle bir durumla karşılaştım ki...

FIGARO

(Uzaktan, uyarmak için.)

Öhöm! Öhööm!

KONT

Kılık değiştirmem boşa gitmesin diye...

BARTHOLO

(İkisinin arasına girerek.)

Kılık değiştirmeniz boşa gitmesin diye, öyle mi?

ROSINE

(Korkuyla.)

Ay!

BARTHOLO

Pekâlâ Hanımefendi, hiç çekinmeyin! Bu ne cüret! Benim gözümün önünde, beni bu şekilde küçük düşürmek?

KONT

Sizin neyiniz var Senyör?

BARTHOLO

Kalleş Alonzo!

KONT

Senyör Bartholo siz eğer sık sık şu an benim de tesadüf eseri şahit olduğum nöbete benzer nöbetler geçiriyorsanız, küçükhanımın niçin karınız olma fikrinden bu kadar uzaklaştığına hiç şaşırıyorum doğrusu.

ROSINE

Ben mi? Karısı olmak mı? Bütün ömrümü, gençliğime karşılık bana yegâne mutluluk olarak iğrenç bir kölelik sunan kıskanç bir ihtiyarla mı tüketeceğim?

BARTHOLO

Aman Tanrım neler duyuyorum?

ROSINE

Evet, artık düşüncelerimi yüksek sesle söylüyorum. Kalbimi ve elimi, canımın ve malımın mevcut bütün kanunlara aykırı olarak alıkonduğu bu korkunç hapisneden beni kurtaracak olan adama vereceğim.

(Çıkar.)

13. Sahne

Bartholo, Figaro, Kont

BARTHOLO

Öfkeden boğulacak gibiyim!

KONT

Gerçekten de Senyör, genç bir kadın için yaşlı bir adamla...

FIGARO

Evet, genç bir kadın ve yaşlılık. İhtiyarda akıl mı bırakır!

BARTHOLO

Ne? Nasıl? Onları suçüstü yakaladığım halde mi? Lanet berber! Aklımdan öyle şeyler geçiyor ki...

FIGARO

Ben gidiyorum. Bu adam deli.

KONT

Ne yalan söyleyeyim, ben de gidiyorum. Adam deli.

FIGARO

Adam deli, zırdeli!

(Çıkarlar.)

14. Sahne

BARTHOLO

(Yalnız, peşlerinden giderek.)

Ben deliyim demek, öyle mi? Alçak, rezil çapkınlar! Şeytanın elçileri! Burada şeytana hizmet ediyorsunuz! Şeytan hepinizi perişan etsin, hepinizi!.. Ben deliyim, öyle mi?.. Onları tıpkı şu nota sehпасını gördüğüm gibi gördüm... Sonra da karşıma geçmişler, utanmadan... Ah! Bana bütün bunları bir tek Bazile açıklayabilir. Evet, hemen onu çağırtalım. Hey, biri hemen... Ah! Evde gönderecek kimsem olmadığını unutuyorum... Bir komşu, önüme çıkacak ilk kişi, kim olursa... İnsan aklını kaçırabilir! İnsan resmen aklını kaçırabilir!

(Perde arasında sahne kararır, uzakta kopan bir fırtınanın sesi duyulur ve orkestra, Sevilla Berberi repertuvarına kaydedilmiş olan ilgili parçayı çalar.)²⁰

²⁰ Beaunarchais tarafından bestelendiğine inanılan bu küçük partiyonun bir örneği bugün Paris Konservatuarı kütüphanesinde muhafaza edilmektedir. (ç.n.)

IV. Perde

1. Sahne

(*Sahne karanlıktır.*)

Bartholo, Don Bazile (*elinde bir kâğıt fenerle.*)

BARTHOLO

Nasıl olur Bazile? Demek onu tanımıyorsunuz? Bu söylediğiniz mümkün olabilir mi?

BAZILE

Aynı şeyi yüz kere de sorsanız, hep aynı cevabı alacaksınız. Şayet size Rosine'in mektubunu teslim ettiyse, adam şüphesiz Kont'un özel görevlilerinden biri. Fakat bana verdiği hediyenin haşmetine bakılırsa, onun Kont'un ta kendisi olması da mümkün.

BARTHOLO

O hediyeye gelince, peki siz onu neden kabul ettiniz?

BAZILE

Siz de tasvip ediyormuş gibi görünüyordunuz. Durumdan hiçbir şey anlamamıştım. Hüküm vermesi güç olan durumlarda, bir altın kesesi gözüme daima inkâr edilemez bir sav gibi görünür. Sonra atasözünün de dediği gibi, alması caiz olanı...

BARTHOLO

Biliyorum, biliyorum, geri vermesi de...

BAZILE

... Saklaması da caizdir.

BARTHOLO

(*Hayretle.*)

Bak sen, vay vay vay!

BAZILE

Evet, böyle farklı çeşitlemelerle çok sayıda atasözü düzenledim. Fakat artık sadede gelelim. Kararınız nedir?

BARTHOLO

Bazile benim yerimde siz olsanız, Rosine'e sahip olmak için elinizden geleni yapmaz mıydınız?

BAZILE

Doğrusunu isterseniz Hekim Bey, yapmazdım. Her türden malda, önemli olan sahip olmak değildir. İnsanı mutlu eden ondan yararlanabilmektir. Benim fikrimce, kişinin kendisini sevmeyen bir kadınla evlenmesi onu tehlikelere...

BARTHOLO

Birtakım talihsizliklerden mi korkardınız?

BAZILE

Yani, yani Beyefendi... Bu sene bunlara çok rastladık. Ben olsam, kızın kalbine zulmetmezdim.

BARTHOLO

Minnettarım Bazile. Fakat ona sahip olamadığım için ben gözyaşı dökeceğime, o bana sahip olduğu için gözyaşı döksün daha iyi.

BAZILE

Bu bir hayat memat meselesiyse, o zaman evlenin Hekim Bey, evlenin.

BARTHOLO

Tabii evleneceğim. Hem de bu gece evleneceğim.

BAZILE

O halde hoşça kalın. Rosine'le konuşurken hepsini cehennem zebanileri gibi tasvir etmeyi unutmayın.

BARTHOLO

Haklısınız.

BAZILE

İftira Hekim Bey, iftira. Her kapı ona çıkmalı.

BARTHOLO

İşte Rosine'in yazdığı ve o Alonzo'nun bana teslim ettiği mektup. Adam istemeyerek bana Rosine'i nasıl yola getirebileceğimi göstermiş oldu.

BAZILE

Hoşça kalın. Hepimiz saat dörtte burada olacağız.

BARTHOLO

Niçin daha erken gelmiyorsunuz?

BAZILE

İmkânsız. Noter'in işi çıkmış.

BARTHOLO

Evlilik işi mi?

BAZILE

Evet, Berber Figaro'nun evinde. Yeğenini evlendiriyor-
muş.

BARTHOLO

Yeğenini mi? Yeğeni yok ki onun.

BAZILE

Noter'e öyle söylemişler.

BARTHOLO

O namussuz da işin içinde! Lanet olası!

BAZILE

Yani sizce?..

BARTHOLO

O adamlar öyle açıkgöz ki! Gerçek şu ki, dostum, içim hiç rahat değil. Siz tekrar Noter'in evine gidin. Sizinle birlikte hemen buraya gelsin.

BAZILE

Yağmur yağıyor, dışarıda korkunç bir fırtına var. Fakat size hizmet etmeme hiçbir şey engel olamaz. Siz nereye?

BARTHOLO

Sizi geçireceğim. Şu Figaro'ya bütün adamlarımı perişan ettirmediler mi? Burada yapayalnızım.

BAZILE

Benim fenerim var.

BARTHOLO

Alın Bazile, size maymuncuğumu veriyorum. Sizi bekleyeceğim ve uyumayacağım. Kim gelirse gelsin, Noter ve sizden başka hiç kimse bu gece buraya giremeyecek.

BAZILE

Bu tedbirleri aldıktan sonra, artık sırtınız yere gelmez.

2. Sahne

ROSINE

(*Yalnız, odasından çıkar.*)

Birtakım konuşmalar duydum gibi geldi. Saat gece yarısını vurdu ve Lindor gelmedi! Oysa dışarıdaki kötü hava da ondan yanaydı, kimselerle karşılaşmayacağından emin olabilirdi... Ah Lindor! Ya beni kandırdıysanız!.. Bu gürültü de ne?.. Tanrım vâsim geliyor, hemen içeri gireyim.

3. Sahne

Rosine, Bartholo

BARTHOLO

(*Elinde şamdanla girer.*)

Ah Rosine! Hâlâ dairenize çekilmediğinize göre...

ROSINE

Tam çekiliyordum.

BARTHOLO

Dışarıda bu korkunç hava devam ederken istirahat edemezsiniz. Hem size çok acele söylemem gereken şeyler var.

ROSINE

Benden ne istiyorsunuz Beyefendi? Bana gün boyu azap çektirdiğiniz yetmedi mi?

BARTHOLO

Rosine beni dinleyin.

ROSINE

Sizi yarın dinlerim.

BARTHOLO

Bir dakika, çok rica ederim.

ROSINE

(*Kendi kendine.*)

Ya şimdi gelirse!

BARTHOLO

(*Ona mektubunu gösterir.*)

Bu mektubu tanıdınız mı?

ROSINE

(*Mektubu tanır.*)

Aman Tanrım!

BARTHOLO

Rosine niyetim sizi azarlamak değil. İnsan sizin yaşınızda yolunu şaşırabilir. Fakat ben sizin dostunuzum. Beni dinleyin.

ROSINE

Artık dayanamıyorum!

BARTHOLO

Kont Almaviva'ya yazdığınız bu mektup...

ROSINE

(*Hayretle.*)

Kont Almaviva'ya mı?

BARTHOLO

Bu Kont'un ne kadar korkunç bir insan olduğunu görün. Mektubu alır almaz, bunu ganimet saymış ve başka bir kadına vermiş. Ben mektubu o kadından aldım.

ROSINE

Kont Almaviva!

BARTHOLO

Bu dehşetengiz duruma inanmakta güçlük çekiyorsunuz. Rosine, tecrübesizlik sizin cinsinizin safça hareket etmesine, kolay inanmasına neden olur. Fakat nasıl bir tuzağa çekildiğinizi görün işte. O kadın bana her şeyi anlattı. Görünüşe göre sizin gibi tehlikeli bir rakibi bertaraf etmek için anlattı. Korkudan titredim! Almaviva, Figaro ve sözümona Bazile'in öğrencisi olan, fakat aslında Kont'un aşağılık aracısından başka bir şey olmayan ve sahte bir isim taşıyan o Alonzo arasında tasarlanan bu iğrenç komplot, sizi az kalsın hiç kimsenin ve hiçbir şeyin çekip çıkaramayacağı bir uçuruma sürükleyecekti.

ROSINE

(*Bitap halde.*)

Bu ne rezalet!.. Nasıl olur Lindor?.. Nasıl olur, o genç adam?..

BARTHOLO

(*Kendi kendine.*)

Ah adı Lindor'muş demek.

ROSINE

Demek Kont Almaviva içinmiş... Bir başkası içinmiş...

BARTHOLO

Mektubunuzu teslim ederken bana anlattıkları bunlar.

ROSINE

(*Çileden çıkmış halde.*)

Ah! Bu nasıl bir alçaklıktır!.. Bunun cezasını çekecek. Beyefendi siz benimle evlenmek istiyordunuz, değil mi?

BARTHOLO

Sana karşı hislerimin ne kadar derin olduğunu biliyorsun.

ROSINE

İçinizde hâlâ o hislerden biraz kaldıysa, ben sizin olmaya hazırım.

BARTHOLO

Pek güzel! Noter de hemen bu gece geliyor zaten.

ROSINE

Hepsi bu değil. Ah Tanrım nasıl da aşağılanmışım!.. Şunu bilin ki, biraz sonra o hain adam şu kafesten içeri girmeye cüret edecek. Anahtarı sizden çalmayı başardılar.

BARTHOLO

(*Anahtar destesine bakarak.*)

Ah, alçaklar! Çocuğum, yanından ayrılmayacağım.

ROSINE

(*Korkuyla.*)

Ah Beyefendi, ya silahları varsa?

BARTHOLO

Haklısın. O zaman öcümü alamam. Sen Marceline'in odasına çık ve kapıyı iki kere kilitle. Ben yardım bulmaya gidiyorum. Onu evin yakınlarında bekleyeceğim. Hırsız diye yakalanınca, ondan hem intikamımızı almış hem de kurtulmuş oluruz. Şundan emin ol, benim sevgim sana bütün üzüntülerini unutturacak...

ROSINE

(*Ümitsizlik içinde.*)

Siz sadece benim kabahatimi unutun yeter!

(*Kendi kendine.*)

Ah ben zaten cezamı çekiyorum!

BARTHOLO

(*Çıkarken.*)

Gidip pusuya yatalım. Nihayet Rosine'i elde ettim.

(*Çıkar.*)

4. Sahne

ROSINE

(*Yalnız.*)

Sevgisi bana bütün üzüntülerimi unutturacakmış... Ah, bedbaht kız!..

(*Mendilini çıkarıp ağlamaya başlar.*)

Ne yapmalı?.. Birazdan gelecek. Burada kalmak ve karşısına geçip hiçbir şey olmamış gibi davranmak istiyorum. Ruhundaki bütün o karanlığı bir an için kendi gözlerimle görebilmek için. Onun davranışındaki alçaklık benim kalkanım olacak... Ah! Buna çok ihtiyacım var. O asil yüz, o yumuşak tavır, o tatlı ses!.. Ahlâksız bir adamın alçak aracısından başka bir şey değilmiş meğer! Ah bedbaht kız, bedbaht kız!.. Tanrım! Kafes açılıyor.

(*Kaçar.*)

5. Sahne

Kont, Figaro

(*Figaro pelerine sarınmış halde pencerede görünür.*)

FIGARO

(*Dışarıya doğru seslenerek.*)

Biri kaçtı. İçeri gireyim mi?

KONT

(*Dışarıdan.*)

Kaçan erkek mi?

FIGARO

Hayır.

KONT

Rosine'dir. Korkunç görünüşün onu kaçırmış olacak.

FIGARO

(*Odanın içine atlar.*)

Galiba öyle... Yağmura, yıldırımlara, şimşeklere rağmen nihayet gelebildik.

KONT

(*Geniş bir pelerine sarınmış halde.*)

Bana elini ver.

(*O da odanın içine atlar.*)

Zafer bizimdir!

FIGARO

(*Pelerinini çıkarıp atar.*)

İliklerimize kadar ıslanmışız. Maceraya atılmak için çok hoş bir hava doğrusu! Monsenyör bu geceyi nasıl buluyorsunuz?

KONT

Bir âşık için mükemmel.

FIGARO

Evet, ama ya bir sırdaş için?.. Ya biri bizi burada yakalarsa?

KONT

Sen benimle değil misin? Benim başka bir kaygım var. Rosine'i vâsisinin evini hemen şimdi terk etmeye nasıl ikna edeceğim?

FIGARO

Kadın cinsi üzerinde her şeye kadir üç tutku da sizden yana: Aşk, nefret ve korku.

KONT

(*Karanlığın içine bakarak.*)

Noter'in evlendirmek üzere senin evde bizi beklediğini ona bir anda nasıl söylemeli? Planımı fazla cüretkâr bulacak. Bana küstah diyecek.

FIGARO

O size küstah derse, siz de ona zalim dersiniz. Kadınlar kendilerine zalim denmesinden çok hoşlanırlar. Kaldı ki

eğer aşkı sizin arzu ettiğiniz boyutlardaysa, ona kim olduğunuzu söylersiniz, onun da artık duygularınız hakkında hiçbir şüphesi kalmaz.

6. Sahne

Kont, Rosine, Figaro

(Figaro masanın üzerindeki bütün mumları yakar.)

KONT

Bu o!.. Benim güzel Rosine'im!

ROSINE

(Son derece sakın bir sesle.)

Artık gelmeyeceğinizden korkmaya başlamıştım Beyefendi.

KONT

Ne tatlı bir endişe!.. Küçükhanım sizden benim gibi talihsiz bir adamın kaderini paylaşmanızı istemek için içinde bulunduğunuz koşulları suistimal etmek benim tarzım değil. Fakat hangi sığınağı seçerseniz seçin, size şerefim üzerine yemin ederim ki...

ROSINE

Beyefendi şayet size kalbimi vermiş olmam elimi de vereceğim anlamına gelmeseydi, şu an burada olmazdınız. Bu görüşmedeki uygunsuzluğun sadece zorunluluktan kaynaklandığını bilin!

KONT

Siz Rosine! Talihsiz bir adamın eşi mi olacaksınız? Serveti olmayan, asaleti olmayan...

ROSINE

Asaletmiş, servetmiş! Kaderin bu boş cilvelerini bir kenara bırakalım. Şayet bana niyetinizin temiz olduğuna dair...

KONT

(Ayaklarına kapanarak.)

Ah Rosine! Size tapıyorum!

ROSINE

(Öfkeyle.)

Susun sefil!.. Kutsal duygulara böyle saygısızlık ediyorsunuz demek!.. Bana tapıyormuş!.. Bitti! Benim için artık tehlike arz etmiyorsun. Senden nefret etmek için bu anı bekliyordum. Fakat seni, hak ettiğin vicdan azabına terk etmeden önce...

(Ağlayarak.)

Bil ki ben seni sevmiştim. Bil ki, senin kötü talihini paylaşmaktan mutluluk duyacaktım. Sefil Lindor! Seninle gelmek için her şeyi terk edecektim. Fakat benim iyi niyetimi böyle alçakça suistimal edişin ve beni sattığın o korkunç Kont Almaviva'nın alçaklığı, kendi zaafımın şu kanıtının bana geri dönmesini sağladı. Bu mektubu tanıdın mı?

KONT

(Heyecanla.)

Vasinezin size teslim ettiği mektup mu?

ROSINE

(Gururla.)

Evet ve bunun için ona minnettarım.

KONT

Tanrım ne kadar talihliyim! O mektubu ona ben verdim. Dün zor duruma düşünce, mektubu sırf vâsinizin güvenini kazanmak için kullandım ve bunu size haber verecek fırsatı bir türlü bulamadım. Ah Rosine! Demek beni gerçekten sevdiğiniz doğruymuş!

FIGARO

Monsenyör siz de tam sizi kendiniz için sevecek bir kadın arıyordunuz...

ROSINE

Monsenyör mü? O neler söylüyor?

KONT

(Geniş pelerinini üstünden atıp görkemli kıyafetleri içinde görünür.)

Ey dünyanın en çok sevilen kadını! Artık sizi kandırmanın bir anlamı yok. Ayaklarınıza kapandığını gördüğünüz bu talihli adam Lindor değil. Ben altı aydır aşkınızdan ölen ve sizi boşuna arayıp duran Kont Almaviva'yım.

ROSINE

(Kont'un kollarına düşer.)

Ah!

KONT

(Korkuyla.)

Figaro!

FIGARO

Endişelenecek bir şey yok Monsenyör. Sevincin verdiği tatlı heyecanın tehlikeli sonuçları olmaz. İşte bakın, kendine geldi bile. Doğrusu pek de güzel kızmış!

ROSINE

Ah, Lindor!.. Ah Beyefendi! Ben nasıl bir suç işlemişim! Hemen bu gece vâsimle evlenecektim.

KONT

Siz mi Rosine?

ROSINE

Siz sadece çekeceğim cezayı düşünün! Bütün ömrümü sizden nefret etmekle geçirecektim. Ah Lindor! Sevmek için yaratıldığınızı hissettiğiniz halde nefret etmek azapların en büyüğü değil midir?

FIGARO

(Pencereye bakar.)

Monsenyör dönüş yolumuz kapanmış, merdiveni kaldırmışlar.

KONT

Kaldırmışlar mı?

ROSINE

(*Allak bullak olmuş halde.*)

Evet, benim yüzümden... Hekim'in işi. Saf olmanın meyvesi bu işte. Beni kandırdı. Her şeyi itiraf ettim, her şeyi ifşa ettim. Sizin burada olduğunuzu biliyor ve adamlarıyla birazdan buraya gelecek.

FIGARO

(*Tekrar pencereye bakar.*)

Monsenyör sokak kapısını açıyorlar.

ROSINE

(*Dehşet içinde Kont'un kollarına koşarak.*)

Ah Lindor!

KONT

(*Kararlılıkla.*)

Rosine siz beni seviyorsunuz! Kimseden korkmuyorum. Benim karım olacaksınız. Demek o iğrenç ihtiyarı keyfimce cezalandırma fırsatı bulacağım!

ROSINE

Hayır, hayır onu affedin sevgili Lindor! Kalbim öyle mutlulukla dolu ki, orada intikama yer yok.

7. Sahne

Noter, Don Bazile, Kont, Rosine, Figaro

FIGARO

Monsenyör gelen Noter.

KONT

Üstelik dostumuz Bazile de onunlaymış!

BAZILE

Ah neler görüyorum?

FIGARO

İyi de sevgili dostumuzu buraya hangi rüzgâr attı?

BAZILE

Bu ne tesadüf beyler?

NOTER

Müstakbel çiftimiz bu mu?

KONT

Evet Beyefendi. Sinyora Rosine ile beni bu gece Berber Figaro'nun evinde evlendirecektiniz. Fakat daha sonra öğreneceğiniz nedenlerden ötürü biz bu evi tercih ettik. Sözleşmemiz yanınızda mı?

NOTER

Demek Ekselansları Kont Almoviva'yla konuşma şerefine nail oluyorum, öyle mi?

FIGARO

Kesinlikle.

BAZILE

(Kendi kendine.)

Ya maymuncuğu bana bunun için verdiyse...

NOTER

Durum şu ki, elimde iki adet evlilik sözleşmesi var Monsenyör. İkisini karıştırmayalım. Şu sizinki ve bu da Senyör Bartholo ile Sinyora... Ah o da mı Rosine'miş? Bu küçükhanımlar aynı ismi taşıyan iki kız kardeş olsa gerek?

KONT

Biz yine de imzalayalım. Don Bazile ikinci şahidimiz olma nezaketini gösterecektir.

(İmzalarlar.)

BAZILE

Fakat Ekselansları... ben anlamıyorum...

KONT

Sevgili Üstat Bazile siz de bir hiç uğruna canınızı sıkıyorsunuz, her şeye şaşırıp duruyorsunuz.

BAZILE

Monsenyör... peki ya Hekim...

KONT

(Ona bir para kesesi fırlatarak.)

Çocukluk ediyorsunuz! Hadi hemen imzalayın.

BAZILE

(Hayretle.)

Ama!.. Ama!..

FIGARO

İmza atmanın nesi zor ki?

BAZILE

(Para kesesini tartarak.)

Artık çok kolay. Mesele şu ki, ben bir kere bir söz verdim mi sözümü ancak okkalı nedenlerden...

(İmzalar.)

8. Sahne

Bartholo, Bir Yargıç,

Kolluk Görevlileri, (ellerinde meşalelerle) Uşaklar,

Noter, Don Bazile, Kont, Rosine, Figaro

BARTHOLO

(Kont'un Rosine'in elini öptüğünü, Figaro'nun gülünç bir tavırla Don Bazile'i kucakladığını görür ve Noter'in boğazına sarılarak bağırır.)

Rosine'in bu düzenbazlarla ne işi var? Hepsini tutuklayın! Ben birinin yakasına yapıştım bile!

NOTER

Ben sizin noterinizim.

BAZILE

O sizin noteriniz. Siz bizimle alay mı ediyorsunuz?

BARTHOLO

Ah Don Bazile! Siz buraya neden geldiniz?

BAZILE

Asıl siz neden gelmediniz?

YARGIÇ

(*Figaro'yu işaret ederek.*)

Bir dakika, ben onu tanıyorum. Bu evde bu olmadık saatte ne işin var senin?

FIGARO

Olmadık saatte mi? Beyefendi saatin geceye olduğu kadar sabaha da yakın olduğunu görüyorlar. Kaldı ki ben Ekselansları Kont Almaviva'ya eşlik ediyorum.

BARTHOLO

Almaviva!

YARGIÇ

O halde bu adamlar hırsız değillermiş?

BARTHOLO

Bunu bir tarafa bırakalım şimdi. Kont Hazretleri başka her yerde Ekselanslarının hizmetine amadeyim. Fakat mevki üstünlüğünün burada etkisiz olduğunu görüyorsunuz. Lütfen, burayı derhal terk etme nezaketini gösterin.

KONT

Evet, mevkinin burada etkisi olmaması gerekir. Fakat bir şeyin etkisi çok büyük. O da küçükhanımın beni size tercih ederek benimle kendi rızasıyla evlenmiş olması.

BARTHOLO

Bu adam neler diyor Rosine?

ROSINE

Doğruyu söylüyor. Bu şaşkınlığınızın sebebi nedir? Bu gece beni kandıran adamlardan birinden intikamımı almayacak mıydım? Aldım işte.

BAZILE

Hekim Bey ben size onun Kont'un ta kendisi olduğunu söylememiş miydım?

BARTHOLO

Bana ne bundan? Aman ne hoş bir evlilik! Peki ya şahitler nerede?

NOTER

Her şey tamam. Bu iki bey de bana yardımcı oldu.

BARTHOLO

Nasıl olur Bazile? Siz mi imzala dınız?

BAZILE

Ne yaparsınız? Şu şeytan adamın cepleri hep karşı konmaz savlarla dolu oluyor.

BARTHOLO

Onun savları bana vız gelir. Ben de kendi yetkimi kullanırım.

KONT

Suistimal ettiğiniz için siz o yetkiyi kaybettiniz.

BARTHOLO

Küçükhanım reşit değil.

FIGARO

Küçükhanım artık özgür.

BARTHOLO

Sana soran oldu mu düzenbaz herif?

KONT

Küçükhanım asil ve güzel. Ben de soylu, genç ve zengin bir adamım. Hanımefendi benim karım. Bu unvan ikimizi de aynı derecede onurlandırdıktan sonra onu elimden kim alabilir?

BARTHOLO

Onu benim elimden asla alamazlar.

KONT

O artık sizin yetkiniz altında değil. Ben onu kanunun himayesine teslim ediyorum ve buraya bizzat getirdiğiniz bu beyefendinin onu size ve ona uygulamak istediğiniz baskıya karşı koruyacağına inanıyorum. Gerçek yargıçlar baskı görenlerin yanındadır.

YARGIÇ

Kesinlikle öyle. Kaldı ki bu son derece saygın evliliğe karşı gösterdiği bu nafile direniş, vesayeti altındaki kı-

zın mallarını kötüye kullandığının ortaya çıkmasından korktuğunu da gösteriyor. Kendisinin bu konuda hesap vermesi gerekecek.

KONT

Ah yeter ki olan bitene razı olsun, ben ondan hiçbir şey istemiyorum.

FIGARO

Benim yüz eküyü de silelim. Aman ne olur unutmayalım.

BARTHOLO

(Öfkeli.)

Hepsi bana karşı. Başımı arı kovanına sokmuşum meğer!

BAZILE

Aman, ne arı kovanı? Kadına sahip olamasanız bile, size kalacak olan parayı hesap etsenize Hekim...

BARTHOLO

Ah beni rahat bırakın Bazile! Sizin aklınız fikriniz para. Paradan bana ne! Tamam, çok şükür para cebimde kalıyor. Fakat siz sanıyor musunuz ki, benim olan bitene razı oluşumun nedeni para?

(İmzalar.)

FIGARO

(Gülerek.)

Ha ha ha, Monsenyör bunların ikisi de aynı soydan geliyormuş meğer!

NOTER

Fakat ben bu işten hiçbir şey anlamadım beyler. Ortada aynı ismi taşıyan iki genç hanım yok mu?

FIGARO

Hayır Beyefendi, ikisi de aynı kız.

BARTHOLO

(Üzülerek.)

Merdiveni kaldıran da bendim üstelik. Sırf onlar evlensin diye! Ah dikkatsizlik yüzünden kendi kendimi mahvettim.

FIGARO

Daha ziyade akılsızlığınız yüzünden. Fakat birbirimize karşı dürüst olalım Hekim Bey. Gençlik ile aşk bir ihtiyarı kandırmak üzere birlik olduğunda, adamın buna engel olmak için yapacağı her şeye haklı olarak *Nafile Tedbir* denir.

•

*Pierre Augustin Caron de Beaumarchais (1732-1799):
Bir saatçinin oğlu olarak Paris'te dünyaya geldi. Saatçilik,
öğretmenlik gibi işler yaptı, bunlara tüccarlık, diplomatlığı
ekledi ve soyluluk unvanını satın aldıktan sonra İspanya'da
yaşadı. Pek çok tiyatro eseri yazdı. Eserleri yakıldı,
yasaklandı ama halk ve hatta eleştirdiği soylular tarafından
bile hep alkışlandı. Tiyatro Yazarları Derneği'ni kurdu.
Almanya'da Voltaire'in eserlerini bastı. Amerika'daki
bağımsızlık mücadelesine silah, gemi sağladı.
Terör döneminde şüpheli addedildiği için Fransa'ya
ancak ölmeden üç yıl önce dönebildi.
Yazarın ününü borçlu olduğu üç büyük Figaro oyununun
ilki olan Sevilla Berberi veya Nafile Tedbir ilk kez
1775 yılında sahnelenmiştir. Eser, diğer iki Figaro oyununun
da (Figaro'nun Düğünü, Suçlu Ana veya Diğer Tartuffe)
temel taşları olan canlılığı ve ritm öğeleriyle öne çıkar.
Paisiello (1782) ve Rossini (1816) tarafından operaya
da uyarlanan bu komedi Kont Almaviva'nın âşık olduğu
Rosine'e, Figaro yardımıyla ulaşma çabasını konu alır.*

*Berna Günen (1979): Galatasaray Lisesi'nden mezun
oldu. Galatasaray Üniversitesi'nde Uluslararası İlişkiler
okurken Robert Schuman Bursu'na hak kazandı ve eğitimine
Fransa'da Institut d'Etudes Politiques de Paris'de (Sciences
Po) devam etti. Aynı okulda XX. Yüzyıl Avrupa Tarihi
üzerine lisans, yüksek lisans ve doktora yaptı. İngilizce ve
Fransızcadan çeviriler yapmaktadır.*

